"Un nemărginit individualism s-a lățit peste toată Europa. Individul e scopul căruia i s-au sacrificat toate elementele care formau încheieturile organizației vechi. Teoria că viața e un drept a prins rădăcini în toți, și cu durere trebuie s-o mărturisim că în multe locuri chiar clasele superioare au încetat a crede că au datorii către cele de jos, precum nici cele de jos nu mai vor să aibă datorii către cele de sus..."

Mihai Eminescu

credință
iubire
speranță

PUNCTE CARDINALE

ANUL VII,
Nr. 6/78
Iunie
1997

16 pag. - 2000 lei

PERIODIC INDEPENDENT DE ORIENTARE NATIONAL-CRESTINA

Circulație în afara României: AUSTRIA, GERMANIA, FRANȚA, ELVEȚIA, DANEMARCA, SUEDIA, SPANIA, CANADA, STATELE UNITE, AUSTRALIA

«... Europa nu [mai] există. Nu [mai] există unitate spirituală. Ceea ce numim noi astăzi spirit european este o atitudine precumpănitor anglo-saxonă, aș zice specific anglo-saxonă, care nu izbutește a încadra decât nord-vestul Europei, lăsând în afara acestei structuri spirituale într-o bună măsură sudul și întru totul sud-estul și estul continentului. De altfel, această structură nici nu definește spiritul european ca atare; ea însemnează pur și simplu o preponderență istorică pe o anumită perioadă: cea care începe cu Renașterea. [...]

Cam de la 1840 până astăzi noi nu am făcut decât să ne întrebăm ce zice "Europa" și ne-am forțat să ne potrivim pasul după "ea". Aproape un veac de când un popor tânăr și sănătos face politica eroilor lui Caragiale, fără să se întrebe un singur moment ce este această Europă și dacă în adevăr ea există...»

Nae Ionescu,
Înspre realitățile noastre

UN EUROPEAN SAU UN ANTI-EUROPEAN?

NAE IONESCU: 4 IUNIE 1890 - 15 MARTIE 1940
(Fotografie de tinerețe, păstrată în arhiva familiei)

«... Voi îi lăsați pe oameni să trăiască unul lângă altul ca și cum ar fi unul fără altul; și, ajutați fiind de o tehnică prin care am reușit nu atât să ajungem undeva, cât să plecăm mai repede de oriunde, o tehnică a bunelor despărțiri și decolări, voi favorizați o societate în care surâsul fad, politețea și salutul amabil prin agitația mâinii dau singura măsură a societății noastre civilizate – societatea lui ***bye-bye (the Bye-bye Society).***

Am scris aceste pagini cu sentimentul fratelui neluat în seamă (cum suntem toți aici), care cerșește, pentru el și lume, o îmbrățișare. Dacă nu credeți că e posibilă, în spirit european, o nouă îmbrățișare, atunci sau cărțile voastre sunt un simplu ***bye-bye*** *spus lumii și culturii, sau lumea de mâine le va arunca în foc...»*

Constantin Noica,
Scrisoare către un intelectual din Occident

ÎN CĂUTAREA EUROPEI PIERDUTE

Parodia de "europenizare" în care lumea românească s-a angajat de mai mulți ani, mai ales prin anumite cercuri intelectuale dominante, implică, printre altele, un fel de frondă permanentă față de valorile Tradiției, fie că este vorba de tradiția națională (în mod fatal pătrunsă de duhul Ortodoxiei), fie că este vorba de tradiția mai generală a Europei creștine. Avem de-a face, dincolo de expresia unor convingeri politice sau spirituale, cu o formă de obediență conjuncturală, intelectualul român fiind nărăvit, de o jumătate de veac încoace, să se con-formeze "liniei" ideologice impuse de puternicii zilei. Dacă "Europa" ne vrea antitradiționaliști, atunci noi suntem gata să ne spălăm creierii și să exaltăm propagandistic "valorile îngăduite", în limba de lemn a noului internaționalism democratic (ce a luat locul, pe nesimțite, vechiului internaționalism proletar)!

În realitate, renunțând la Tradiție, noi renunțăm tocmai la *autenticul* nostru *fond european*, căci europenismul nu ține atât de ordinea materială a civilizației sau de conjuncturile economico-politice (cum considera marxismul fățiș de ieri și cum continuă să considere neomarxismul camuflat de azi), ci de o venerabilă *comunitate etno-lingvistico-spirituală*, ale cărei diferențieri lăuntrice nu rup unitatea esențială, ci o exprimă mai pregnant în diversitatea concretului. Renegându-și tradițiile și absolutizându-și conjuncturile, Europa însăși (identificată abuziv cu Occidentul contemporan) tinde să se dez-europenizeze, devenind o simplă etichetă arbitrară pentru o lume care își pierde galopant identitatea și temeiurile. În mod paradoxal, se întâmplă ca noi, "barbarii" conservatori din Răsărit, să fim, în multe privințe, mai europeni decât cei ce se cred și se proclamă patronii sau garánții europenismului propagandistic! Oricât ar părea de ciudat, o creație folclorică românească este uneori mult mai aproape de esența europenismului decât o mie de discursuri mediatice ale Occidentului actual! "Reacționarul" Eminescu este infinit mai european decât un palavragiu "emancipat" de teapa lui Bernard Pivot...

Adevărata Europă nu este atât un spațiu geografic și nici un conglomerat politic, economic sau militar, cât suma ideală a trecutului milenar al unor neamuri *indo-europene*, moștenitoare ale tradiției *greco-latine* (în ordinea culturală) și ale tradiției *creștine* (în ordinea religioasă). Astfel că noi ne iluzionăm doar că am fi în căutarea Europei pierdute; această Europă nu este de găsit astăzi nici în Occident, nici altundeva pe "orizontala proastă" a istoriei contemporane: ea se află mai degrabă înlăuntrul nostru sau pe "verticala" Tradiției legitimante. Dacă Europa este adevăratul "obiect" al năzuințelor românești ale momentului, atunci s-ar cuveni să o redescoperim în străfundurile ființei noastre sau în uriașa ei zestre culturală, acolo unde s-a ascuns de agresiunile suficienței contemporane, de toate iconoclasmele dizolvante ale unei lumi care, vorba unui scriitor francez, "pierzând esențialul, ignoră ceea ce a pierdut".

Prin urmare, când strigăm după Europa, precum oltenii la prune târzii, nu Europa o tânjim de fapt, ci accesul conjunctural la o "ordine mondială" nivelatoare, de sorginte masonică, ale cărei slugi depersonalizate ne visăm în chip nevertebrat. Mitizăm din mers o falsă Europă (mai degrabă "iudaizată" și "americanizată"), pentru a ne satisface tentațiile imediate și pentru a ne ascunde, de ochii lumii, dar și de noi înșine, propriile abdicări și inconsistențe, toată mizeria unei istorii în fața căreia ne-am resemnat, se pare, cu condiția de milogi pe la ușile altora...

Fără Dumnezeu și fără Tradiție, Europa nu există. Există doar "Vavilonul" de pe urmă (căruia i se poate da orice nume), ridicat pe ruinele acelei Europe ai cărei avortoni suntem cu toții, de la Răsărit până la Apus.

Urgența noastră ar trebui să fie – dacă năzuim o salvare esențială, iar nu doar o biată soluție accidentală – întoarcerea la Dumnezeu, pe calea binecuvântată a unei Tradiții reînviate și reasumate în mod responsabil și creator. De-L vom căuta pe Dumnezeu și dreptatea Lui, precum stă scris, toate celelalte ni se vor adăuga nouă... Inclusiv Europa, cu apusa ei maiestate.

Răzvan CODRESCU

GULLIVER ÎN ȚARA CURELELOR STRÂNSE

Printre promisiunile făcute de noua putere, atât în campania electorală cât şi după victoria în alegerile din noiembrie trecut a Convenţiei Democrate şi a candidatului acesteia la preşedinţie, demnă de luat în consideraţie este şi aceea conform căreia costurile sociale ale dramaticei perioade pe care o avem de traversat vor fi suportate de către toţi, dar absolut de către toţi membrii societăţii româneşti. Cu alte cuvinte, recomandarea "de a strânge cureaua", făcută de preşedinte şi de premier, era adresată tuturor cetăţenilor ţării, "de la vlădică până la opincă".

Ne-am fi aşteptat, în urma acestor declaraţii, nu la o spectaculoasă demonstraţie de altruism şi de renunţări din partea noilor aleşi, ci doar la o minimă decenţă şi la un elementar bun-simţ. Şi nu mă refer aici la viaţa lor particulară, căci nu vom putea şti şi verifica niciodată cât a strâns sau strânge cureaua demnitarul X, parlamentarul Y sau prosperul om de afaceri Z, ci la felul cum aceştia gestionează şi cheltuiesc banul public, aceasta văzându-se şi, mai ales, simţindu-se. Or, din acest punct de vedere, în afară de faptul că s-a renunţat la girofaruri, nu s-a mai întreprins nimic spectaculos. Ne-am fi aşteptat ca măcar de ochii lumii (sau, altfel spus, pentru "imagine", că tot este la modă acest cuvânt) să se ia nişte măsuri prin care să se demonstreze că, într-adevăr, reprezentanţii noii puteri sunt dispuşi să renunţe la unele "facilităţi", strângând cureaua, cel puţin în ceea ce priveşte cheltuirea banului public, laolaltă cu tot natul. Or, parcă dinadins, ei au vrut să demonstreze contrariul! Exemple? Sunt destule. Nu le vom enumera decât pe câteva dintre cele mai flagrante.

Prima grijă a noilor aleşi, odată înscăunaţi, a fost să mute sediul Parlamentului din vechiul şi plinul de istorie edificiu din Dealul Patriarhiei în imensa construcţie căreia i se mai spune încă, cu o nuanţă de ironie, "Casa Poporului". Ce înseamnă aceasta? Cheltuieli (de întreţinere, de pază, de protocol etc.) de câteva ori mai mari decât s-ar fi făcut în vechiul sediu. Dar parlamentarii noştri nu au rezistat tentaţiei de a se lăfăi în indecent de luxoasele încăperi ale acestei imense hardughii şi de a-şi auzi sunându-le paşii pe lespezile ei de marmură. Unii au simţit pătrunderea lor în acest edificiu ca pe o biruinţă, iar alţii ca pe o răzbunare asupra unui trecut plin de frustrări şi de umilinţe...

Motivarea acestei mutări? Lipsa de spaţiu şi crearea unor condiţii optime de lucru. Dar, pentru Dumnezeu! Suntem, doar, în plină perioadă de austeritate! Avem buget de austeritate. Ni s-a recomandat tuturor să strângem cureaua. Nu se mai putea, oare, aştepta un an sau doi, ba chiar o întreagă legislatură, până ne refăceam cât de cât, iar cu sutele de milioane (căci este vorba de sute de milioane), care s-ar fi economisit, să se fi astupat alte găuri? Nu puteau, oare, proaspeţii noştri "vlădici" să stea ceva mai înghesuiţi, simţindu-şi unul altuia cotul şi creionându-şi "importantele" lor discursuri ori interpelări pe un colţ de birou sau, la o adică, chiar pe genunchi, ca generalii în tranşee? Puteau, desigur, dar...

O altă prioritate pe care "aleşii" s-au grăbit să o rezolve a fost aceea de a-şi rotunji veniturile. În acest sens, cu o grabă demnă de o cauză mai bună, ei şi-au aprobat, fără nici un pic de jenă (cu unanimitate de voturi, bănuiesc, căci nu am auzit să se fi împotrivit careva), mărirea cu trei milioane de lei lunar, pentru fiecare în parte, a fondurilor de cheltuieli în circumscripţii. Trei milioane de lei! Adică aproape cinci salarii medii pe economie. Şi aceasta în condiţii de severă austeritate şi în situaţia în care foarte mulţi dintre ei (o ştie toată lumea) mai au şi alte substanţiale facilităţi. Ceea ce întrece însă orice măsură este faptul că ei au pretins - şi se pare că au şi obţinut - să fie scutiţi de obligaţia "birocratică" de a justifica jumătate din această sumă, "cuvântul" lor fiind suficient. Surprinzătoare este şi poziţia preşedintelui Constantinescu în această problemă. Vrând parcă să scuze lipsa de decenţă şi de bun-simţ a parlamentarilor noştri, Domnia-Sa a subscris acestei pretenţii, acceptând ideea că, într-adevăr, salariile acestora erau prea mici. Prea mici în comparaţie cu salariile cui, Domnule Preşedinte? Cu ale parlamentarilor din Occident sau cu ale amărâţilor de români, cărora le-aţi recomandat să aibă răbdare şi să strângă cureaua? Şi ne mai mirăm că s-a umplut ţara de vile şi de cerşetori!

Alt exemplu. Pentru o cameră la hotelul "Bucureşti", unde sunt cazaţi parlamentarii din provincie, se plătea anul trecut, când valoarea banilor era totuşi alta (probabil, acum preţul este ceva mai mare), o sută de mii de lei pe noapte. Una sută de mii de lei! Deci, încă vreo cinci salarii medii pe economie, în fiecare lună. Şi din ce fonduri se plătesc aceşti bani? Nici într-un caz din buzunarul parlamentarilor respectivi, ci din "bugetul de austeritate" al Parlamentului, bineînţeles. Adică din buzunarul nostru, al celor cu curelele strânse! S-ar fi cuvenit, având în vedere şi afirmaţiile categorice făcute de preşedinte şi de premier, ca austeritatea să înceapă de sus şi ca demnitarii şi noii aleşi să fie primii chemaţi să facă sacrificii, ca de pildă să se mute într-un hotel mai modest sau - de ce nu? - în ceva asemănător caselor de oaspeţi de altădată. S-ar fi făcut astfel o substanţială economie, iar acea parte din hotelul "Bucureşti" astăzi ocupată de ei, ar fi fost redată circuitului hotelier normal. Dar nici vorbă de aşa ceva! Nu renunţă alde Gh. Dumitraşcu aşa de uşor la plăcerea de a se vedea ieşind, în fiecare dimineaţă, dintr-un hotel ca "Bucureştiul", însoţit de temenelele portarului. De, "obrazul subţire (vorba vine) cu cheltuiala (altuia) se ţine!"...

***

Am citit cu atenţie textul tratatului de bună vecinătate şi cooperare între România şi Ucraina, recent semnat la Neptun de către preşedinţii celor două ţări, încercând să descopăr sacrificiile pe care le-a făcut cealaltă "parte contractantă", căci pe cele pe care le-am făcut noi le cam ştim. Le ştim şi, mai ales, le vom simţi, dacă acest inutil şi ruşinos tratat va fi, cu aceeaşi suspectă grabă, şi ratificat. Mărturisesc însă că, cu toată strădania mea, nu am descoperit nici o concesie cu adevărat importantă pe care să o fi făcut Ucraina. Simţind că România este presată de timp şi că are, cu disperare, nevoie de acest tratat (pentru a-i impresiona pe reprezentanţii reuniunii de la Madrid), diplomaţii ucrainieni au negociat la sânge, obţinând aproape tot ce şi-au propus. Degeaba încearcă Domnul Severin să ne convingă că prin acest tratat "nici una dintre părţi nu a făcut sacrificii istorice" şi că "nu se poate spune că o parte a pierdut şi că alta a câştigat". Aşa ceva se poate afirma numai dacă ne referim la starea de fapt, nu la cea de drept. Este adevărat, nu am mai pierdut nimic din ceea ce avem acum (în afară de prestigiu, bineînţeles), dar am pierdut renunţând la ceea ce avem dreptul. Justificarea ministrului de Externe că s-a renunţat să se facă referire în tratat la condamnarea pactului Molotov-Ribbentrop pentru că nu Ucraina a semnat acest pact, ci Moscova, este puerilă. Este adevărat, nu Ucraina l-a semnat, dar ea este beneficiara de astăzi a raptului teritorial de atunci. Or, acest lucru trebuia specificat. De asemenea, şeful diplomaţiei româneşti invocă faptul că în negocierea acestui tratat a trebuit să se ţină seama de principiul consfinţit în Actul final de la Helsinki, care stipulează în mod expres inviolabilitatea frontierelor stabilite prin Tratatul de Pace din 1947, de la Paris. Foarte bine. Dar chiar respectând acest principiu, putea fi recuperată, cel puţin, Insula Şerpilor, deoarece, după ştiinţa noastră, în 1947 aceasta era cuprinsă în interiorul frontierelor României. Deci revendicarea ei nu ar fi contravenit Actului final de la Helsinki...

Şi, în încheiere, încă o observaţie. Nu ştiu ce se ascunde în spatele ideii de a se crea aşa-numite "euroregiuni", dar mă bate gândul că se ascunde ceva... Nu cumva ele constituie primul pas spre destrămarea unităţii naţionale a României? Dacă nu intrăm întregi în N.A.T.O, nu cumva să intrăm în Europa... pe bucăţele!

Demostene ANDRONESCU

MEMORIU INTEROGATIV (II)

Regretăm că nota optimistă din *post-scriptum*-ul la prima parte a acestui "memoriu" s-a dovedit nejustificată: intervenţia Preşedintelui nu s-a dovedit salutară pentru campania agricolă, guvernul nu s-a dovedit flexibil, aşa cum părea la un moment dat.

Multitudinea neliniştilor ne determină să continuăm interogaţia începută în prima parte a "memoriului" către puterea politică actuală.

Există oare o motivaţie suficientă pentru ca economia noastră să ignore sau să marginalizeze complementărităţile reale şi viabile, numai pentru că se află la nord sau la răsărit? Sau numai pentru că ele nu se situează în perimetrul ţărilor "capitaliste", bogate, în Uniunea Europeană, SUA sau Japonia? Oare obsesia integrării de acum nu ne creează prejudicii grave pe termen mediu şi chiar lung? Actuala putere, care cu greu ar putea fi suspectată de opţiuni filoruse sau procomuniste, are, credem, libertatea de a-şi alege partenerii exclusiv pe criteriile intereselor economice, fără nici un fel de inhibiţii, aşa cum fac şi mult doriţii noştri parteneri mari şi bogaţi; sau poate aşa-zisul *pragmatism* (decisiv, de exemplu, în relaţiile SUA cu China, ale Franţei cu Irakul, etc.), pragmatism care i-ar face probabil să sughită pe John Dewey sau pe William James, constituie o prerogativă a celor mari şi tari? *Quod licet Jovi non licet bovi?* Urmează oare ca mai marii să-şi materializeze la nesfârşit "principialitatea" numai atunci când aplicarea ei cade pe spinările descărnate ale unor pitici famelici? (Vezi embargourile asupra Jugoslaviei şi Irakului, cu efectul lor ruinător asupra unor ţări ca România şi Bulgaria). Câte şi cât de slugarnice concesii faţă de interesul naţional mai trebuie să facem pentru a obţine câteva zâmbete şi laude care nu costă nimic şi care nu obligă la mai nimic?

Tot referitor la concesii, nu ne-ar pune oare într-o lumină mai respectabilă afirmarea răspicată a raptului provinciilor noastre din est prin toate tratatele care l-au consfinţit, afirmarea răspicată a tâlhăriei ruseşti privind tezaurul naţional, decât servila ignorare a lor în eventualele tratate încă de semnat? Pe linia consecventă a unor "pragmatisme" ale celor mari, vor cădea mereu sub incidenţa incriminărilor scandalizante doar hoţiile şi crimele celor mărunţi: condiţia impunităţii o asigură dimensiunea banditului. Dacă Rusia este destul de mare şi de puternică, îşi poate păstra nesupărată imperiul colonial doar pentru că este limitrof; cecenii beneficiază doar de o aproximativă, discretă compătimire atunci când sunt măcelăriţi, o compătimire greţoasă prin caracterul ei vădit şi previzibil abortiv. China poate "fecunda" Tibetul fără ca să i se refuze clauza de către SUA, ş.a.m.d. Marii noştri "would-be friends and protectors" au priorităţi, evident, "legitime"; îndrăznim să mai existăm, deci avem noi şi priorităţi, printre altele şi pe cea de a striga de durere atunci când ni se striveşte sau smulge un mădular. Îndrăznim să ne doară - sau şi asta e prea mult? Nu e voie nici măcar să i se spună banditului că e bandit în raport cu principiile pe care le afişează, cu care se măguleşte şi pe care le aplică... altora? Care ipotetică bunăstare poate justifica atâta umilinţă trăită, reală, imediată? Ne aşteptăm ca naţionalismele să moară sub povara represaliilor, a dispreţului, a propagandei globaliste - în timp ce practicienii acestora îşi realizează fără jenă, adesea cu brutalitate, interesele proprii? S-ar putea să ne înşelăm grav şi, în condiţiile democraţiei, să plătim penalizarea la urne. Şi în România, şi în multe alte ţări.

Am sprijinit şi continuăm încă să sprijinim actuala putere, în primul rând pentru că se crease nevoia disperată a unui corectiv moral la mlaştina pestilenţială în care s-au răsfăţat şi în care au prosperat "emanaţii" din decembrie 1989: asanarea morală a societăţii româneşti a constituit pentru noi substanţa promisiunilor electorale făcute de Convenţia Democrată. Guvernul constituit şi preşedinţia schiţează paşi, încă destul de timizi, în această direcţie, dar se iau şi decizii importante, potenţial grave, în vederea realizării reformei. Ni se pare firesc ca aceia care deţin şi exercită puterea să preia şi răspunderea integrală a deciziilor pe care le iau. S-a vorbit cu insistenţă despre necesitatea unei legi a răspunderii ministeriale, care să consfinţească, în fine, acest raport inextricabil dintre putere şi răspundere; s-a renunţat oare şi la obligaţia demnitarilor de a-şi declara averea personală odată cu începutul exercitării mandatului? Considerăm ambele acte legislative ca fiind esenţiale pentru realizarea unui salt calitativ convingător în ce priveşte schimbarea în bine promisă în timpul campaniei electorale; în absenţa acestora, cum se vor putea evita suspiciunile în perspectiva accelerării forţate a privatizărilor, anunţată şi impusă de guvern?

Marea majoritate a celor ce ne vizitează ţara, chiar şi cei înclinaţi spre simpatie pentru români şi România, îşi pot înfrâna cu greu repulsia faţă de murdăria şi promiscuitatea care ne îneacă. Se face oare destul pentru declanşarea şi susţinerea unei ofensive ecologice tenace şi intransigente la toate nivelurile, inclusiv la cel al comportamentului civic, implicând în special tineretul, de la grădiniţă până la vârsta serviciului militar şi studenţiei? Suntem siguri că o astfel de ofensivă ar constitui o contribuţie majoră la reconstruirea respectului de sine al românului şi a respectabilităţii lui reale. Credem cu toată seriozitatea că însăşi postura noastră de solicitanţi umili în relaţie cu Europa ar avea doar de câştigat de pe urma unei astfel de campanii (în ciuda oricăror eventuale similitudini superficiale cu anumite "şantiere ale tineretului" sau "tabere de muncă").

Societatea de consum realizată în Occident pare a fi obiectivul necontestat, obsesia întregii clase politice, reflectând în bună măsură starea de spirit a majorităţii unei populaţii silite să trăiască la limita indigenţei. Participarea la un consum material în stil şi la scară apuseană este ceea ce se promite, ceea ce ar trebui să mobilizeze, să convingă şi să consoleze. Obiectivul ni se pare discutabil, "consumatorismul" însuşi fiind deja destul de speriat de sine, de multe dintre consecinţele deja vizibile şi ameninţătoare ale "marilor realizări"; acelaşi obiectiv ni se pare şi greu de atins în două sau chiar mai multe generaţii. N-ar fi oare mai înţelept să încurajăm sistematic, prin toate mijloacele reclamei şi educaţiei, *consumul de cultură*, mult mai ieftin, nepoluant şi esenţialmente constructiv?

(va urma)

Prof. ***Fred NĂDĂBAN***
AFDPR - Filiala Cluj

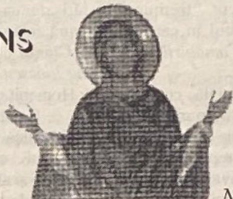
POEŢI AI "RUGULUI APRINS"

Din *Acatistele* lui Sandu Tudor

Sandu Tudor (ce a purtat mai întâi numele călugăresc de Agaton, iar apoi pe acela de Daniil), după ce a fost unul dintre poeţii reprezentativi ai gândirismului, a devenit, cu puternica lui personalitate mistică şi literară, liderul spiritual al faimoasei grupări ortodoxe de la Mănăstirea Antim din Bucureşti, grupare cunoscută sub denumirea de "Rugul Aprins" (a se vedea cartea Părintelui André Scrima – *Timpul Rugului Aprins. Maestrul spiritual în tradiţia răsăriteană* – apărută la "Humanitas", în 1996, mai ales pp. 111-180); marele înduhovnicit avea să dispară fără urmă în temniţele comuniste.

Alături de mari trăitori, de teologi "profesionişti" şi de oameni de cultură cu cele mai diverse competenţe şi preocupări, "Rugul Aprins" a numărat şi destui poeţi, fie că aceştia s-au aflat în miezul grupării, fie că au gravitat vremelnic în jurul ei: Vasile Voiculescu, Sandu Tudor, Paul Sterian, Alexandru Codin Mironescu, Ion Barbu, Bartolomeu Valeriu Anania ş. a.). Specia literară a *acatisului* (de origine bizantină) a fost cultivată îndeosebi; aceste creaţii de profundă rezonanţă mistică au culminat cu *Imnul-acatist la Rugul Aprins al Maicii Domnului* de Sandu Tudor (din care intenţionăm să reproducem secvenţe mai ample în numărul din luna august).

La Editura "Anastasia", se află deja sub tipar o ediţie – prima în România – a *Acatistelor* lui Sandu Tudor (cu o precuvântare a Î. P. S. Bartolomeu Anania), inaugurând noua colecţie "Poeţii Rugului Aprins" (în care va apărea, în curând, şi o selecţie din versurile lui Paul Sterian). Pagina de faţă reprezintă, deci, o "arvună" a volumului de la "Anastasia", aşteptat în librării pe la mijlocul acestei veri.

IMN-ACATIST LA RUGUL APRINS AL MAICII DOMNULUI

Condac I

Cine este Aceasta, ca zorile de albă şi curată?
E Împărăteasa rugăciunii, e Rugăciunea întrupată.
Stăpână Porfirogenetă şi Doamnă a Dimineţii
Logodnica Mângâietorului, Preschimbător al vieţii!
Spre Tine noi alergăm, arşi, mistuiţi de dor!
Ia-ne şi pre noi părtaşi ai Sfântului munte Tabor.
Şi fă-te şi nouă
umbră şi rouă,
tu, adumbrirea
de dar,
să-şi afle şi firea noastră înnoirea
din zămislirea
de har.
Ca să-ţi strigăm cu toată făptura,
într-o deplină închinăciune:
Bucură-te tu, Mireasă
urzitoare de nesfârşită rugăciune!

Icos I

Fecioară a neînseratului Veac, Sfântă Maică a Luminii!
ascultă-ne şi pre noi, cei din păcat,
nevrednicii fii ai tinii!
Prea blândă, bună, prea Sfântă Fecioară!
Cheia Domnului Iisus!
Dezleagă-ne blestemul ce ne-nzăvoară,
deschide-ne „Calea de Sus",
ca din aprinsa descoperire,
arcane doritului Mire,
şi noi să putem cânta,
aşa cum Moisi dezlegat de sanda,
cu faţa-n văpaie de Rug,
fierbinte de har, ţie îţi striga
unele ca acestea, în amurg:

Bucură-te, Tulpină de lumină a Rugului nemistuit!
Bucură-te, Rouă Creştină prin care Dumnezeu s-a ivit!
Bucură-te, Inel al unui foc ce-i mai presus de cer!
Bucură-te, Lacrimă care topeşte tot lăuntricul ger!
Bucură-te, Toiag cu floare întru a inimii călătorie!
Bucură-te, Fir de răcoare izvorât în lăuntrica pustie!
Bucură-te, Pecete de jar până în suflet pătrunsă!
Bucură-te, Zăpadă a minţii de nici o patimă ajunsă!
Bucură-te, Măsura a opta a Împărăţiei din noi!
Bucură-te, Învăţătură scoasă din Bucuria de apoi!
Bucură-te, Uimirea sărutată cu duhovnicească minune!
Bucură-te, Mireasă urzitoare de nesfârşită rugăciune!

ACATISTUL SFÂNTULUI IOAN BOGOSLOVUL*

Condac VII

Numele Domnului, apriga doririi chemare,
dar Numele Domnului, de Slavă, cine îl are?
Alb călăreţ cu arc, pe cal alb este numele său;
Domnul îl dă cui voieşte, ca un tare Dumnezeu.
Sfinte Ioane, mare rănit al dragostei domneşti,
dă-mi şi mie cuviinţa cu care tu îndrăzneşti
şi ştiinţa ta întru arcăşia cugetătoare,
la înaltul arc al rugăciunii săgetătoare.
Nevăzutul război şi inima mea să-l cuteze
şi la lupta Domnului, alb să se înfăţişeze.
Dulceaţa de şpangă sfântă şi pe ea să o străpungă
şi la plânsoarea cântului necurmat să ajungă.
cu sfinţii cerului şi pământului să pot cânta,
ca un adevărat rănit al dragostei, Aliluia.

Icos VII

Ochii oglindiţi la spada de văpaie a inimii,
străjuitor în afară şi-nlăuntru voi pâlpâi.
Învierii, când îmi va înflori numele de dar,
întru răsuflu tihnit, al liniştii fără hotar,
Domnul Păcii pune în noi voroava-I negrăită,
ce nu o prinde decât urechea în duh trezită.
Cele şapte tăceri ale rugăciunii curate,
ce-s şapte tunete ale cerului încuiate,
le-ai ascultat, Sfinte Ioane, şi le-ai pecetluit,
cu grijă tare, precum anume ţi s-a poruncit
de acel mare arhanghel, cu glasul Leului sfânt,
văzut cu un picior pe mare şi altul pe pământ.
Acest scump cuvânt numai Domnul îl poate dărui
aleşilor Săi, pentru care îţi vom şi glăsui:

Bucură-te că darul îndumnezeirii tăinuit îl învistierim!
Bucură-te că tainicele lui comori lumii le propovăduim!
Bucură-te că a lui sfinţenie o păzim cu-al limpezimii zid!
Bucură-te c-ale lui mărgăritare nu le dăm porcilor în blid!
Bucură-te că neprihănirea lui nimic nu poate s-o atingă!
Bucură-te că în vasele sfinte nu vom lăsa câinii să lingă!
Bucură-te că inimii i-am dat muzică de care nu te saturi!
Bucură-te că de luptă l-am luat glas cu tăiuş de două laturi!
Bucură-te că taina-i stă în vileag şi din lumină e urzită!
Bucură-te că grăirea-i fără văl e încă mai acoperită!
Bucură-te că numele de nespus ni-i şi roată neîntinării!
Bucură-te, Sfinte Ioane Bogoslovul, Părinte al Binecuvântării!

---

* Sfântul Ioan Apostolul, Evanghelistul şi Teologul [n. red.].

Cioran şi individuaţia ca luciditate asumată

Viziunea de început al lumii la Cioran este, în multe privinţe, hesiodică. Imaginea haosului iniţial, de dinainte de apariţia formelor şi a individuaţiei, când totul era potenţialitate şi confuzie şi nimic nu prevestea dezastrele instructurării, este deseori invocată de Cioran. Priveliştea începutului de lume este tulburătoare şi la fel de predictivă ca şi cea imaginată de Eminescu în "Scrisoarea I". Vârtejul confuziei originare, pre-cosmice, existenţa nebântuită de determinaţii, de ordine, de lege şi de flagelările timpului era de preferat, oricum, rânduielilor instituite ulterior, odată cu actul de individualizare. Abisul primordial, ca posibilitate neîmplinită, ca latenţă neintrată în act şi în forme, nu compromitea în nici un fel nici Demiurgul, nici viaţa şi nici existenţa în ansamblul manifestărilor ei haotice.

Individuaţia ca pandant al căderii în timp

Şi la Schopenhauer individuaţia reprezenta o formă de malignizare a lumii, căci obiectivarea individualului, oricum s-ar ipostazia, generează egoism, iar egoismul este răspunzător de toate formele răului şi de toată diversitatea suferinţei. *"Principium individuationis"*, proclamase Schopenhauer; şi dacă Nietzsche făcuse din el factor de distincţie între apolinic şi dionisiac, Cioran îl va aşeza ca temei al suferinţei şi al existării flagelate. "Fiecare din noi e un convalescent nativ al propriei individuaţii. Întrucât nu te tămăduieşti de ea, şi rămâi în tine fără leac, eşti om" (*Îndreptar pătimaş*, p. 24).

În esenţialitatea sa, fenomenul individuaţiei are un înţeles generic, fiind actul de început al lumii şi, fireşte, al omului. El marchează ieşirea din "anonimatul iniţial", din pulberea haosului originar, adjudecând procesul intrării în timp, în istorie, "dobândirea de sens", de facticitate şi de luciditate. "De când fenomenul individuaţiei a luat un caracter nominal, de atunci începe istoria", spune Cioran în *Cartea amăgirilor* (p.133). Cum însă ipostaza antropologică a individuaţiei se originează în chiar actul căderii, în pedeapsa cu care divinitatea sancţionează cutezanţa omului de a accede la conştiinţă, înseamnă că geneza umanului se circumscrie întocmai scenariului biblic. De s-ar fi mulţumit cu inconştienţa sa iniţială, cu genuitatea dormitivă a începutului, mai putea hălădui şi astăzi prin Paradis. "Blestemată fie clipa - spune cu furie Cioran - în care viaţa a început să ia o formă şi să se individueze; căci de atunci a început singurătatea fiinţei şi durerea de a fi numai tu, de a fi părăsit. Viaţa a voit să se afirme prin individuaţie; uneori a reuşit şi atunci a ajuns la singurătate" (*Cartea amăgirilor*, p.10).

Ceea ce a urmat actului căderii, pedeapsa, se relevă ca reacţie divină la aspiraţia de independenţă a omului, la dobândirea conştiinţei de sine şi la asumarea dramei lucidităţii în schimbul inocenţei primordiale, beatifice. Intrarea în individuaţie echivalează cu însăşi naşterea omului - o naştere punitivă, ostracizantă şi cu perspectiva destinului responsabil. Presupunem că viaţa în placenta paradisiacă trebuie să fi fost extrem de plicticoasă, de vreme ce-a fost schimbată cu orizontul "cercului strâmt", cu o lume schimbătoare şi imanentă. Între confortul inocenţei edenice şi disconfortul vieţuirii în contingenţă nu este doar o diferenţă de grad, ci de rang ontologic. Până la dobândirea individuaţiei, omul n-a cunoscut "tremurul fiinţial", "teama de neantul în care ne aruncă moartea" (*Cartea amăgirilor*, p. 158).

Nu e nici o îndoială, condiţia noului său statut de fiinţă "tremurătoare", de "monstru deşteptat", de "singurătate încărcată", de "unicitate" irepetabilă, prin viscerele căreia curge povara păcatului iniţial, nu este impregnată nici de fertilitate gnoseologică şi nici de mulţumire eudemonologică; starea de luciditate nu i-a conferit nimic din demiurgia promisă de şarpe la încălcarea interdicţiei divine. "Veţi fi ca Dumnezeu", le spusese; dar iată că "nici o lege a naturii nu s-a schimbat din cauza gândirii şi nici o idee n-a impus naturii o nouă lege. Ideile nu sunt nici cosmice şi nici demiurgice, şi astfel s-au născut condamnate" (*Cartea amăgirilor*, p. 159). Surghiunit în captivitatea "cercului strâmt", omul rămâne un insolit "naufragiat al Absolutului", inaccesibil orizontului de "dincolo de mărginire". Neputându-şi depăşi graniţele cercului de vieţuire, el nu mai poate aspira decât, cel mult, la o plimbare pe circumferinţă.

De la individuaţie la patologia suferinţei

Toată tragedia omului a început odată cu intrarea haosului în forme, cu determinarea indeterminatului şi cu "strădiunţa vieţii spre luciditate" (*Amurgul gândurilor*, p. 129). Că şi disiparea haosului în forme individuate trebuie să fi avut un aspect dureros, chinuitor ca orice act de naştere şi de ordonare a dezordinii, e uşor de presupus. "Ca un strigăt după conştiinţă s-au înfiripat alcătuirile individuale şi fiinţele triumfau în efortul lor de a se detaşa din confuzia totului. Câtă vreme omul a rămas **fiinţă** şi numai atât, **individuaţia nu depăşise cadrele vieţii**, căci el se sprijinea în tot. Dar avântul spre sine însuşi, scoţându-l din centrul firii, i-a creat iluzia unui infinit posibil în graniţele individuale. Şi astfel omul a început să-şi piardă limita, iar individuaţia a devenit osândă. Aici rezidă măreţia lui dureroasă. Căci fără cursul aventuros al individuaţiei, el n-ar fi nimic" (*Amurgul gândurilor*, p. 129).

Se înţelege că, odată cu intrarea în individuaţie, fiinţa umană s-a drenat definitiv dinspre ontologia paradisiacă spre apocalipsă, dinspre absenţa oricărei forme de judecată spre judecata de apoi. În măsura în care intrarea în individuaţie s-a făcut prin cunoaştere, aceasta "a ridicat un zid de netrecut între om şi fericire. Suferinţa nu e decât **conştiinţa** Absolutului" (*Amurgul gândurilor*, p. 204).

Printre cei care-au înţeles cel mai bine că în vulnerabilităţile principiului individuaţiei rezidă "sursa răului, a căderii, a naufragiului existenţei", Cioran îl menţionează pe Nae Ionescu -"singurul profesor de la care am învăţat ce pierdere mare e cunoaşterea" *(Revelaţiile durerii*, p. 165). În amintirile sale, Mircea Vulcănescu va evoca lecţia profesorului bucureştean, în care "plictiseala a fost înfăţişată ca starea creaturii rămase singură, faţă-n faţă cu ea însăşi", lecţie pe care Cioran, bănuim, n-a uitat-o niciodată (*Nae Ionescu - aşa cum l-am cunoscut*, Ed. Humanitas, Buc., 1992, p. 142).

Se-nţelege că, dacă asumarea individuaţiei, a distincţiilor constitutive umanului, este sursa principală a nefericirii şi suferinţei, atunci calea unei juisări eudemonice nu poate fi decât negativa celei dintâi: des-individuaţia, evadarea din imediat, din imanent, din timp, din marginile "cercului strâmt". În loc să se plimbe pe circumferinţa cercului care închide fiinţa, ar putea încerca transgresarea ei, saltul într-un "dincolo" dezmărginit, nemarcat de facticitate şi de alterităţile timpului. În fond, "rostul metafizic al timpului e să ne descarce de povara individuaţiei. **A fi** e o întreprindere atât de grea, fiindcă **urcăm** spre a nu fi; un vid avântat spre o supremă degradare de existenţă" (*Amurgul gândurilor*, p. 169).

E o propunere de parcurgere inversă a traseului individuaţiei, similară, până la un punct, celei ce compensează drama căderii în timp; spun "până la un punct" pentru că soluţia des-individuaţiei nu consistă doar în adulmecarea exclusivă a transcendentului prin mistică şi sfinţenie, ci permite şi o soluţionare imanentă, alta decât simpla dezintegrare sau neantizare.

Exista aici o idee naeionesciană, aceea a simbiozei ineluctabile dintre fiinţă şi suferinţă, aceasta din urmă fiind resimţită ca dezechilibru fiziologic. Rostul metafizicii, spunea fostul profesor bucureştean, este "să soluţioneze problema durerii prin depăşirea individualului şi prin încadrarea omului într-o unitate superioară: existenţa cosmică însăşi" (*Curs de istorie a metafizicei*, Ed. Anastasia, Buc., 1996, p. 138). Dar cum poate fi depăşit individualul şi, fireşte, suferinţa care îl impregnează? Poate fi acreditată soluţia lui Nae Ionescu, care distingea între "detaşare" şi "depăşire" de sine? "Detaşarea" se referea la ieşirea din rangul fiinţial, la neantizare, în timp ce "depăşirea" reprezenta o soluţie mundană, de aşezare a individuaţiei în planul condiţiei morale. Că amândouă soluţiile se adunau în acelaşi punct al moralei este explicabil, pentru că şi morala, spunea Cioran în *Amurgul gândurilor* (p. 62), "nu-i decât aspectul cetăţenesc al înclinării noastre spre Absolut", deci nu închide nici una din căile accederii spre el. "Cu cât urci mai mult pe o scară divină, cu atât diminuezi în fiinţă, iar în pragul lui Dumnezeu încetezi a fi", spunea în *Lacrimi şi sfinţi* (p. 80).

Individuaţia înseamnă viaţă, dar şi tot felul de nelinişti, de insecurizări, de angoase. Ce să facă omul cu viaţa şi cu propria sa individuaţie? O soluţie ar fi transgresarea ei prin mistică şi sfinţenie, descărnarea ei de povara carcasei constrângătoare şi drenarea spre transcendent. Pe de altă parte, conştiinţa, vinovată sau nu, trebuie să se rostuiască în cadrele imanenţei, să-şi împlinească destinul chiar şi în mediul lui mărginit de viaţă. Osânda intrării în individuaţie se resoarbe, până una-alta, în margini concrete de viaţă, în împrejurări şi în raporturi imediate cu lumea. Altfel spus, individuaţia este o formă concretă de viaţă istorică, chiar dacă stigmatul conştiinţei încărcate o pigmentează transcedental. "E copt pentru izbăvire doar cel pe care îl apasă universalitatea suferinţei. A încerca să te eliberezi, fără conştiinţa acestei suferinţe, este sau imposibilitate, sau viciu. Nu există izbăvire gratuită" (*Demiurgul cel rău*, p. 110).

Încă din 1932, Cioran proclamase că morala este duală; o dualitate rezultată din considerarea omului ca "fiinţă plastică susceptibilă de orice adaptare la principii transcendente lui, exterioare conţinutului său de viaţă", dar şi ca fiinţă aparţinând "determinismului empiric", "de o configuraţie imanentă" (*Revelaţiile durerii*, p. 50). În primul caz se ipostaziază "omul ideal în cadrul valorilor ideale", în al doilea se profilează "viziunea antropologică reală" (*idem*). Ambele ipostaze sunt marcate de suferinţă, dar în timp ce omul ideal resimte doar o suferinţă estetică, cel real o resimte în singurătatea fiinţării sale. "Nimeni nu poate suferi pentru altul", aşa cum nimeni nu poate prelua suferinţa altuia.

Admiţând că ontologia umanului este legată în mod fatal de patologia suferinţei, Cioran îl încuviinţează indirect şi pe Nae Ionescu, care "găsea în individuaţie sursa răului, a căderii, a naufragiului existenţei" (*Revelaţiile durerii*, p. 165). Suferinţa nu-i atât o problemă conceptuală, de conştiinţă, cât una a dereglărilor organice, a cărnii, a fiziologiei, este "agent al separaţiei, principiu activ al individuaţiei" (*Tratat de descompunere*, p. 56). Ea a fost distribuită oamenilor individual, odată cu intrarea în forme, cu căderea în timp şi cu abandonarea lor în oceanul de singurătate cosmică. "Existenţă = Suferinţă", spune Cioran într-o ecuaţie silogistică "evidentă" (*Despre neajunsul de a te fi născut*, p. 124). Cum însă suferinţa este o chestiune de senzaţie, ea nu poate fi resimţită decât individual, pentru că senzaţiile nu pot fi împrumutate între oameni. Durerea este, nici vorbă, un principiu dizolvant, nicidecum un agent al solidarităţii umane. "Ea neagă deliciile unui destin statistic" (*Tratat*..., p. 66). Apărută ca rezultat al individualizării, suferinţa lucrează la dezintegrarea formelor şi la aşezarea odihnei cosmice de început. Între unitatea iniţială a fiinţei, când firea nu era fisurată de conştiinţă, şi disjungerea ce i-a urmat, se deschide întreaga devenire a omului, din primăvara lumii vechi şi până-n toamna celei de azi, marcată de zborul planat al bufniţei zeiţei Athena.

Ionel NECULA

Tânăra generaţie are cuvântul:

CUVINTE DESPRE OMUL CONTEMPORAN

I. Raportul omului cu Dumnezeu

În al său TRATAT DE ANTROPOLOGIE CREŞTINĂ, Petre Ţuţea arăta că poziţia omului este determinată de patru relaţii: relaţia cu Dumnezeu, cu cosmosul, cu semenii şi cu sine însuşi. Este, deci, evident că, atunci când dorim încadrarea unui om într-un anumit tipar, va trebui să ţinem seama de aceste patru raporturi. Cea mai importantă relaţie se dovedeşte a fi aceea cu divinitatea, deoarece, Dumnezeu fiind prin excelenţă Adevărul, această relaţie reflectă însăşi legătura omului cu lumea Realului.

Înainte de a pătrunde în miezul tematic al articolului, vom prezenta succint câteva aspecte esenţiale ale raportului dintre om şi Dumnezeu, considerând necesară evidenţierea acestora nu atât pentru desfăşurarea ulterioară a ideilor din această scriere, cât pentru reliefarea şi rezolvarea în conştiinţa tinerilor a unor probleme care, din vina intelectualilor indiferenţi la criza spirituală a tinerei generaţii, au rămas cel puţin neclare.

Din perspectiva istoriei, în relaţia sa cu divinitatea, omul a avut (şi încă mai are) trei poziţii: teismul, ateismul şi indiferentismul. Raţional vorbind, există însă numai două poziţii: omul poate să afirme necesitatea existenţei unei divinităţi, aşa cum o face teismul, sau o poate nega, aşa cum o face ateismul. Cele două poziţii se află în raport logic de contradicţie, un al treilea raport, intermediar, fiind exclus. Dar chiar dacă logic indiferentismul este inadmisibil, el există, este o stare de fapt, întâlnită din păcate tot mai frecvent în contemporaneitate.

Prima poziţie pe care omul o poate avea faţă de divinitate este, după cum arătam mai sus, teismul, adică afirmarea categorică a unei divinităţi concepute "ca o putere transcendentă şi personală, creatoare şi guvernatoare a lumii" (Ioan Gh. Savin). În felul acesta, teismul se deosebeşte de panteism (care confundă pe Dumnezeu cu cosmosul - creaţie a Sa), precum şi de deism (care separă în mod absolut pe Dumnezeu de lume). Forma desăvârşită a teismului este creştinismul, prin cele două mari acte ale sale: Întruparea lui Dumnezeu şi Răscumpărarea păcatului strămoşesc prin Jertfa pe Cruce şi prin Înviere.

Ateismul este teza negaţiei absolute (nu există Dumnezeu, deci nu există adevăr, pentru că omul, prin subiectivismul său, nu poate fi măsura realului; nu există etică, deoarece unicul fundament obiectiv al acesteia nu poate fi decât o persoană aflată "dincolo de bine şi de rău", iar omul singur nu e deloc în stare de o asemenea înfăptuire spirituală. Forma ideologică a ateismului (există şi una practică - anarhismul) o constituie doctrina filosofică materialistă - întemeiată de Karl Marx -, doctrină care neagă aprioric orice entitate transcendentă şi afirmă crezul în existenţa exclusivă a fenomenelor (materiei). Materialiştii consideră religia drept "un opium", un drog care permite omului să întrevadă fericirea, dar care "la trezire" se dovedeşte a fi doar un paradis iluzoriu.

Indiferentismul nu este propriu-zis o teză, o concepţie, unii gânditori închizând chiar această poziţie în cadrul ateismului. Totuşi, o diferenţiere, fie aceasta şi formală, este necesară. Prin esenţa sa, indiferentismul este acea comodă şi banală "atitudine" a omului mediocru care, refuzând să raţioneze, preferă doar să reacţioneze instinctiv în faţa problemelor pe care, spre necazul său, nu le poate evita. Indiferenţii sunt în general inofensivi, dar această trăsătură nu trebuie văzută drept o caracteristică pozitivă. Ei sunt astfel din cauza incapacităţii lor de a lua o atitudine, dând dovadă de laşitate şi de gândire insuficientă...

II. Paradigma contemporaneităţii

Revenind la firul iniţial al dezbaterii noastre asupra omului, ne propunem, în cele ce urmează, să găsim paradigma lumii contemporane.

Lumea cade... O formulare banală, dar care sintetizează exhaustiv conştiinţa contemporană şi indică cursul nefast pe care l-a apucat istoria. Deprins cu comoditatea şi idealizând luxul, omul uită de primatul nevoilor spirituale şi dă ascultare doar celor trupeşti. Aflat într-o lume caducă, omul îşi trăieşte viaţa plină de nelinişti şi îngrijorări (în nici un caz metafizice), încercând să găsească un liman unde să se poată odihni. Într-o asemenea situaţie, e de aşteptat o scădere a capacităţii volitive, a speranţei şi a comprehensiunii. Constrâns de limitele "contractului social", obligat să înghită aproape orice discurs demagogic ce i se oferă, omului nu-i rămâne decât să-şi târască picioarele pe necruţătorul drum la capătul căruia se află moartea (care, adesea, vine ca o izbăvire). Refuzând lupta, omul se lasă purtat de valul ignoranţei, sfârşind prin a deveni o celulă lipsită de orice importanţă într-un uriaş, dar putred organism: societatea.

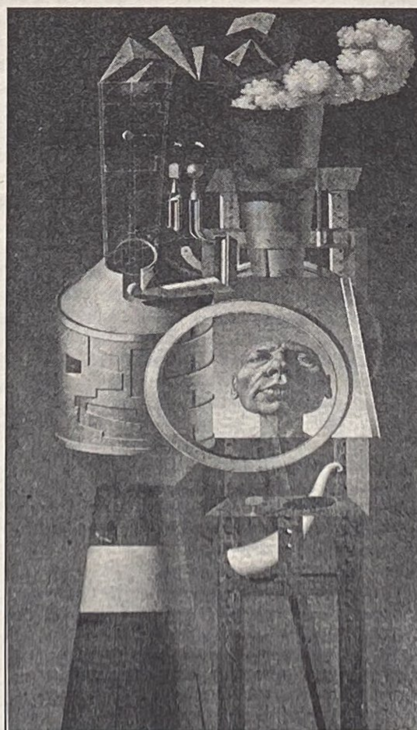
Lumea cade... Iată paradigma contemporaneităţii! Nu ne-ar mai rămâne decât să facem un proces al principalilor vinovaţi (într-o anumită măsură, fiecare om este vinovat de această decădere); lăsăm totuşi - aşa cum se şi cuvine - această judecată în seama lui Dumnezeu.

III. Realismul spiritual

Un aspect esenţial al vieţii fiecărui om (dar asupra căruia planează mai tot timpul umbra indiferenţei) este atitudinea generală de raportare la realitate. Cercetând universul înconjurător, omul, oricât de ignorant ar fi, îşi alcătuieşte o schemă conceptuală proprie, pe baza căreia va judeca orice eveniment de care ia cunoştinţă. S-a spus chiar că aproape fiecare om îşi are "propria filosofie a vieţii" şi că trăieşte conform normelor acesteia.

Nu ne propunem aici o abordare a adevărului din perspectiva gnoseologiei; ceea ce ne interesează este modul în care omul se raportează la realitate şi care sunt caracteristicile esenţiale ale fiecărui tip de relaţie om-realitate.

Ştim că adevărul e doar unul ("mai multe adevăruri înseamnă nici un adevăr", spune Petre Ţuţea), deci şi realitatea (ca existenţă obiectivă) nu poate fi decât una. Având în vedere numeroasa mulţime a oamenilor, fiecare cu propria mentalitate, am deduce de aici că există tot atâtea moduri de raportare la realitate câţi oameni sunt!... Ceea ce însă ar duce la un haos în cunoaştere. Dar pe lângă problemele ce ar apărea în cunoaştere, se vor ivi inconsecvenţe şi în viaţa fiecărui om, acesta încetând să mai fie capabil de a discerne în chip obiectiv.

Rudolf Hausner, *Adam după cădere* (1974)

Un prim tip de raport om-realitate îl constituie ***idealismul***. Nu ne referim aici în exclusivitate la idealismul filosofic, în categoria numită de noi intrând toate genurile de atitudini pe care le poate avea omul care, refuzând ***să trăiască*** realitatea, o ***teoretizează***. Totuşi, tipurile de idealism concepute de filosofi sunt, în mod evident, reprezentative, aceştia silindu-se cel puţin ***să falsifice*** realitatea cât mai bine, îmbrăcându-şi teoriile în forme foarte apetisante pentru intelect.

Hegel, de exemplu, pentru a-şi absolutiza în chip egoist sistemul de gândire, face chiar o împărţire a acestuia în idealism subiectiv (care desemnează concepţiile unor filosofi precum Immanuel Kant, care afirmă că în cunoştinţele despre obiecte există elemente ce provin de la fiinţele umane care le percep) şi idealism obiectiv (prin aceasta desemnându-şi propriul sistem filosofic).

Să vedem însă ce este idealismul care, iată, caracterizează din păcate întreaga gândire modernă. Mai întâi vom cita definiţia pe care o dă un dicţionar de filosofie: "Idealism - denumire dată unui grup de teorii filosofice, cărora le e comună ideea că ceea ce în mod normal am numi «lume exterioară» este, într-un fel, o creaţie a spiritului omenesc". Sau, cu alte cuvinte, realitatea e "ceea ce pot înţelege cu mintea şi verifica prin simţuri". Idealismul este, în ultimă instanţă, o siluire a realităţii, o exacerbare a procesului teoretizant. Realitatea nu mai e o existenţă obiectivă, universul încetează să mai fie "ceea ce este", şi devine în mod pregnant, dar silnic, "ceea ce ni se pare nouă că ar trebui să fie". Practic, viaţa idealistului încetează să mai fie o trăire autentică, acesta complăcându-se într-un ***joc de-a viaţa***.

Realismul nu este o doctrină, nu este un simplu mod de viaţă, ci e unicul mod de A FI.

Dumnezeu este singura fiinţă care există, "toate celelalte fiinţe nu există decât prin analogie" (Toma d'Aquino). Şi pe drept cuvânt, atunci când omul afirmă "eu sunt", afirmă de fapt existenţa categorică a chipului divin (desemnat de raţiune, dragoste şi voinţă) din el. Deşi "chipul lui Dumnezeu" este unul şi acelaşi în fiecare om, el are felurite manifestări în lumea concretă, aceste exteriorizări fiind condiţionate de diferite însuşiri naturale, fie ele fizice ori spirituale, pe care omul le dobândeşte la naştere. Astfel, se evidenţiază şi una dintre trăsăturile cele mai interesante ale creaţiei lui Dumnezeu: ***unitatea în diversitate***.

Înzestrat cu "chipul lui Dumnezeu", omul îşi motivează existenţa prin năzuinţa spre desăvârşire, spre asemănarea cu Creatorul său. Calea prin care omul îşi atinge acest ţel de perfecţiune spirituală este tocmai trăirea realistă, adică conformarea omului la realitate, şi nu invers.

Realismul spiritual este propovăduit de Biserică de aproape două mii de ani. De fapt, acest mod de trăire autentică este vital nu doar în vederea realizării unei comunicări (rugăciune/revelaţie) între om şi Dumnezeu, ci şi pentru înfăptuirea unei comuniuni între creaţie şi Creator. Biserica este Trupul mistic al lui Hristos, iar credinciosul, în calitate de mădular mistic al acesteia, poate, prin mijlocirea Sfintelor Taine, să trăiască într-o permanentă unire cu Dumnezeu.

Dumnezeu este izvorul întregii realităţi, de aceea necesitatea existenţei unei relaţii între om şi divinitate este o condiţie vitală pentru înfăptuirea unui raport corect (şi împlinit) cu realitatea.

Conform doctrinelor idealiste, se poate accepta continuitatea vieţii şi după moarte, dar nici una dintre acestea nu arată noua condiţie în care se va afla sufletul omului. În schimb, tradiţia creştină ne arată, în linii generale, noua stare existenţială a sufletului omenesc; ba mai mult, ceea ce nici un sistem filosofic nu a prezis (fapt ce arată şi incapacitatea autorilor acestora de a crede în "miracol"), a prezis teologia: Învierea trupurilor. Dar, spre trista noastră surprindere, astăzi, mulţi dintre cei ce se numesc creştini nu mai cunosc şi această viitoare realitate, ceea ce ne face să credem că pentru aceştia însuşi creştinismul nu mai e decât o doctrină "idealistă", în absenţa harului divin...

Radu BOGOEVICI
(Lugoj, elev de liceu)

În volumul intitulat *Războiul*, din ciclul de **"Amintiri politice"**, I.G.Duca citează cuvintele repetate mereu la Iaşi, în refugiu, în primăvara anului 1917, de prim-ministrul României, Ion I. C. Brătianu, când armata română se bătea eroic pe frontul Moldovei, încercând să stăvilească ofensiva forţelor armate ale Puterilor Centrale, în condiţiile refuzului "aliatului rus" bolşevizat de a mai lupta: *"Până în cele din urmă vom învinge şi visul nostru secular se va înfăptui, dar preţul împlinirii lui este chinuitor de dureros. Ştiam că va trebui să plătim unitatea noastră cu atâta sânge; nu am crezut însă niciodată că va trebui să o plătim şi cu atât noroi"*.

Dar abaterile de la comandamentele morale şi naţionale din timpul primului război mondial, **"noroiul"** care îl îndurera pe Ion I.C. Brătianu (omul politic în a cărui operă sunt înscrise întregirea neamului, reforma agrară, votul obştesc şi consolidarea României Mari), pălesc în comparaţie cu valurile de **"noroi"** care ne-au întinat fiinţa naţională după ocuparea ţării de către Armata Roşie. Pentru a surprinde adevăratele dimensiuni ale tragediei trăite de neamul românesc timp de aproape o jumătate de veac, tragedie care, în pofida a ceea ce s-a voit să fie Decembrie '89, este departe de a se fi încheiat, ar trebui să spunem deschis, fără menajamente, ce a însemnat de fapt actul de la 23 August 1944 pentru destinul României, actul prin care ţara şi poporul nostru au fost azvârlite în braţele comunismului. Cum însă, deşi au trecut mai bine de cincizeci de ani de la 23 August 1944, românii nu au reuşit să cadă de acord asupra semnificaţiei, dar mai ales asupra consecinţelor sale, nici asupra responsabilităţilor celor care l-au organizat şi înfăptuit, tratarea acestui subiect o vom face cu alt prilej. Până atunci ne mulţumim să reproducem afirmaţia făcută de Iuliu Maniu la 8 decembrie 1944, într-o discuţie cu Burton Berry, reprezentantul Statelor Unite în Comisia Aliată de Control de la Bucureşti: *"Seara trecută, Maniu mi-a împărtăşit şi mie cam aceleaşi gânduri. Mi-a spus că dacă ar fi ştiut că li se va da mână liberă sovieticilor să aplice termenii armistiţiului, nu l-ar fi sfătuit pe Rege să semneze armistiţiul"*.

La început a fost vremea trădărilor. La 23 August 1944 Partidul Comunist Român nu număra decât 800 de membri, trei sferturi dintre ei fiind venetici, străini de neam şi fără Dumnezeu, cei mai mulţi sosiţi în ţară în furgoanele Armatei Roşii. Veneau din Rusia, unde se oploşiseră pe timpul războiului, aducând cu ei, pe lângă veninul propagandei comuniste, planurile Kremlinului de transformare a României într-o anexă a Uniunii Sovietice. Şi în timp ce românii realizau cu oroare că ceea ce autorii actului de la 23 August 1944 denumeau *"armistiţiu"* era de fapt o capitulare necondiţionată, ţara intrând într-un regim de ocupaţie armată, scursurile stepelor ruseşti şi ale întinsurilor asiatice erau întâmpinate cu flori de aceeaşi populaţie evreiască a Bucureştilor care în 1916 întâmpinase la fel, cu flori, trupele germane ale generalului Mackensen, care ne ocupau capitala.

Dar ca şi în 1916, când nu numai evreii s-au bucurat de înfrângerile suferite de Armata Roşie pe câmpul de luptă, ci şi reprezentanţii politicii filogermane, în frunte cu Petre Carp şi Alexandru Marghiloman, au salutat ocuparea unei părţi a teritoriului naţional de către armatele Puterilor Centrale, tot astfel intrarea tancurilor sovietice în capitala României a fost salutartă cu entuziasm de politicienii *"democraţi"*. Editorialul oficiosului Partidului Naţional Ţărănesc - ''Dreptatea'' - din 31 August 1944, editorial citat admirativ, sau reprodus *in extenso* şi în alte ziare, este ilustrativ pentru acest gen de patriotism: *"Armata Roşie, garanţie de ordine şi securitate în sud-stul european, nu face decât să continue misiunea ei seculară de sprijin şi de ridicare a popoarelor mici. Istoria ne învaţă, pe aceia care ştim s-o citim, că statele acestui colţ de Europă au ajuns la autonomie şi apoi la independenţă şi libertate numai datorită sacrificiului neprecupeţit al Sfintei Rusii. Victorioşi, soldaţii mareşalului Stalin au găsit repede drum spre inimile noastre (...). Întreaga opinie publică românească salută sosirea armatelor dezrobitoare (...). Trăiască Armata Roşie!"*...

Dar nu numai modul în care au fost primite trupele de ocupaţie de către anumite segmente ale populaţiei capitalei conduce la posibilitatea stabilirii unor similitudini între momentul 1916 şi momentul 1944. Şi într-un caz şi în celălalt, ocupaţia inamică a fost urmată de un proces de colaborare cu ocupantul, care a afectat toate sectoarele vieţii sociale şi toate categoriile profesionale. Au existat însă şi deosebiri a căror substanţă a exprimat-o, fără echivoc, Stalin, în Aprilie 1945, într-o discuţie purtată la Moscova cu o delegaţie iugoslavă condusă de Tito: *"Acest război nu este ca acelea din trecut. Oricine ocupă un teritoriu, impune propriul său sistem social"*. Sau, mai pe româneşte, *acolo unde pătrunde Armata Roşie, se instaurează comunismul*.

*

În 1917, pentru a-i descumpăni sufleteşte pe ostaşii români care luptau eroic în Moldova, Mackensen a cerut episcopilor noştri să iscălească un manifest în acest sens, care a fost aruncat în tranşeele româneşti. Mitropolitul Conon şi toate înaltele feţe bisericeşti din Cancelaria Mitropoliei au semnat, fără să se opună, acest odios document, intitulat *"Chemarea Mitropolitului Primat"*, care îi îndemna pe ostaşii de pe front la insubordonare. *"Din fericire pentru onoarea naţională şi pentru prestigiul Bisericii noastre ortodoxe autocefale, nenumăraţi preoţi obscuri, de sat, continuau, înfruntând poruncile năvălitorilor şi primejdiile denunţătorilor, să pomenească la slujbă pe Regele Ferdinand şi pe Regina Maria, ca o modestă, hotărâtă şi permanentă protestare împotriva încălcării patriei şi ca o afirmare neînăbuşită a încrederii lor în realizarea aspiraţiunilor naţionale pentru care România trăsese spada"*, scrie I.G.Duca în **"Amintirile"** sale. Cât îl priveşte pe Mitropolitul Conon, acesta, după sfârşitul războiului, a fost depus din scaun şi *"printr-o creştinească viaţă a căutat să răscumpere pe urmă aceste păcate"*, încheie, cu amărăciune, I.G.Duca relatarea actului de trădare săvârşit de ierarhia superioară a Bisericii Ortodoxe.

*

Sfârşitul primului război mondial a adus împlinirea visului milenar al poporului român. **"Adunarea Naţională a tuturor Românilor din Transilvania, Banat şi Ţara Ungurească"**, întrunită la Alba-Iulia în ziua de 1 Decembrie 1918, a decretat **"Unirea acestor Români şi a tuturor teritoriilor locuite de dânşii cu România"**. Un eveniment pe care bătrânul luptător ardelean Gheorghe Pop de Băseşti, în vârstă de 83 de ani, preşedintele Adunării de la Alba-Iulia, l-a consfinţit, rostind la sfârşit cuvintele biblice ale dreptului Simion: *"Acum slobozeşte, Stăpâne, pe robul tău în pace, căci văzură ochii mei mântuirea neamului românesc!"*. Şi cum o parte din românii ardeleni erau creştini de rit greco-catolic, Constituţia din 1923, actul fundamental al României Mari, la Art. 22 statuează, pe lângă faptul că *"Libertatea conştiinţei este absolută"*, şi confirmarea stării de fapt că *"Biserica creştină ortodoxă şi cea greco-catolică sunt biserici româneşti"*.

Prin instaurarea regimului comunist, cele două *"biserici româneşti"* au fost confruntate cu alternativa: fie colaborare cu un regim ateu şi profund anticreştin, fie rezistenţă şi opoziţie în spirit creştin. Biserica Ortodoxă, prin ierarhii ei, a ales calea colaborării, o cale refuzată însă de majoritatea preoţilor de mir, ca şi de monahii şi monahiile din mânăstiri. O cale care i-a permis să supravieţuiască, dar o supravieţuire dezonorantă prin acceptarea posturii de instrument docil în slujba intereselor politice comuniste. Spre deosebire de ierarhia superioară a Bisericii Ortodoxe, ierarhii greco-catolici au ales calea refuzului de a colabora cu regimul comunist. Ce a urmat, se ştie. În anul 1948, Biserica Greco-Catolică a fost desfiinţată ca instituţie, ierarhii şi preoţii care s-au opus au fost întemniţaţi, bisericile au fost transformate în locaşuri de cult ortodoxe, iar credincioşii *"readuşi în sânul Bisericii Ortodoxe"*.

Evenimentele din Decembrie '89 ar fi trebuit să pună capăt acestei situaţii. Dar iată, la mai bine de şapte ani de la o ''revoluţie'' care s-ar fi voit anticomunistă, moştenirea comunistă în domeniul cultelor a rămas intactă. Patriarhul României, colaborator fidel, până în ultimul ceas, al lui Nicolae Ceauşescu, după un scurt stagiu de odihnă într-o mânăstire, care ar fi trebuit să însemne penitenţă pentru lunga colaborare cu regimul comunist, rechemat de tovarăşul Ion Iliescu, fostul secretar PCR devenit preşedinte *"democrat"* al României, s-a reinstalat în scaunul patriarhal de la Bucureşti.

După o neizbutită tentativă de a readuce Biserica Ortodoxă pe făgaşul adevăratului spirit creştin, eliberând-o de înfeudarea faţă de puterea politică, lucrurile au rămas ca mai înainte. Cu excepţia ÎPS Nicolae Corneanu, Mitropolitul Banatului, care a avut tăria să mărturisească serviciile pe care le-a adus comunismului, atât în calitate de emisar în Occident, cât şi ca garant al fidelităţii preoţilor din eparhia sa faţă de regimul comunist, cei mai mulţi dintre ierarhii ortodocşi şi-au uitat trecutul. Au uitat că nu au schiţat nici un gest de protest în perioada 1977-1989, când Nicolae Ceauşescu a ordonat dărâmarea a 20 de biserici ortodoxe în inima ţării, în Bucureşti. Au uitat că timp de o jumătate de veac au asistat impasibili la răspândirea propagandei ateiste şi antinaţionale, ale cărei efecte nocive le resimţim astăzi prin nivelul scăzut de moralitate din societatea românească. Şi, nu în ultimul rând, au uitat contribuţia alături de Securitate la desfiinţarea Bisericii surori, Biserica Greco-Catolică. Ceea ce este însă dureros în acest lanţ de uitări, este refuzul de a repara această gravă greşeală prin restituirea către credincioşii şi preoţii greco-catolici a lăcaşurilor de cult care le-au aparţinut înainte de 1948. Să notăm însă că şi-n acest context, Mitropolitul Banatului, ÎPS Nicolae Corneanu, reprezintă o lăudabilă excepţie.

*

În viaţa publică românească începe să prindă contur - şi chiar să fie acceptat de pături din ce în ce mai largi ale populaţiei - principiul de drept roman, **restitutio in integrum**. În alcătuirile juridice romane, pretorul, în virtutea *imperium*-ului său, avea puterea să declare ca neavenit un act care prejudicia o anumită parte, ordonând restituirea obiectului prejudiciului în starea în care era înainte de prejudiciere. Or, tot ceea ce s-a petrecut în România după August 1944 a fost un nesfârşit şir de prejudicii, care au afectat în egală măsură instituţiile şi persoanele.

Dacă evenimentele din Decembrie '89 ar fi însemnat cu adevărat sfârşitul coşmarului, noile rânduieli ale societăţii româneşti renăscute ar fi trebuit să se fundamenteze pe principiul *"restitutio in integrum"*, atât pe plan instituţional, cât şi pe plan personal. Dar Decembrie '89 nu a însemnat sfârşitul erei comuniste, ci doar cosmetizarea ei, iar tovarăşul Iliescu, care a condus destinele României pe tot întinsul perioadei postceauşiste, face adevărate accese de furie ori de câte ori este confruntat cu perspectiva unor reparaţii integrale, atât morale, cât şi materiale, ale daunelor cauzate de regimul comunist.

Biserica Ortodoxă, scăpată de sub tutela unui regim comunist, avea însă toată libertatea să-şi aducă aminte că **dreptatea** este una din virtuţile cardinale şi, în spiritul ei, ar fi trebuit să le restituie *"fraţilor greco-catolici"* bisericile ce le-au fost furate, restabilind liniştea şi armonia creştină în sânul neamului românesc. Printr-un astfel de gest ar fi dovedit că a încetat să mai fie unealta unei ideologii materialiste şi anticreştine. Dar n-a făcut-o.

Un exemplu, ilustrând spiritul de intoleranţă al unor ierarhi ortodocşi în relaţiile cu Biserica Greco-Catolică, ne este oferit de arhiepiscopul de la Cluj. Conştient de faptul că, mai devreme sau mai târziu, principiul *"restitutio in integrum"* se va impune şi în litigiile cu Biserica Greco-Catolică, el a condiţionat retrocedarea catedralei care i-a aparţinut acesteia de aprobarea construirii unei biserici monumentale în centrul oraşului, lângă statuia lui Matei Corvinul, deasupra săpăturilor arheologice iniţiate de apropiatul său susţinător, maghiarofagul primar al Clujului, Gheorghe Funar.

Dar cum se pare că feţele bisericeşti nu sunt pregătite să accepte principiul *"restitutio in integrum"*, sarcina rezolvării litigiului dintre ortodocşi şi greco-catolici a fost preluată de Parlament. O soluţie nu tocmai fericită. Imixtiunea politicii în viaţa spirituală nu va conduce la rezolvarea fondului problemei. Cine a urmărit spectacolul degradant al dezbaterilor din Senat, pe tema retrocedării locaşurilor de cult către Biserica Greco-Catolică, şi-a putut da seama că dedesubtul unei reglementări pe cale legislativă a conflictului dintre cele două *"biserici româneşti"* mocnesc în continuare resentimente profunde, care nu prevestesc nimic bun pentru unitatea spirituală a neamului în secolul următor.

Gabriel CONSTANTINESCU

ENIGMA MĂGUREANU

Din cele aflate de la oamenii de meserie sau reținute din lecturi, rămăsesem cu impresia că intrarea şi ieşirea din scenă a spionilor se face, totdeauna, cu discreție. De aceea, am fost foarte surprins să constat că retragerea din funcție a domnului Virgil Măgureanu a provocat atâtea reacții de presă. În timp ce raportul anual al Serviciului Român de Informații, dat publicității în acelaşi timp, n-a suscitat nici un interes (ca, de altfel, nici discuțiile purtate în Parlament pe marginea lui), deşi s-au formulat învinuiri de ineficiență şi superficialitate, criticându-se linia urmată, mai toată atenția *mass-media* a fost reținută de anunțata demisie. De ce s-a făcut oare atâta vâlvă pe această temă?

Au apărut, e drept, în ultimul timp, destul de multe cărți în care se vorbeşte, direct sau tangențial, despre "securitatea statului", scrise de cei ce au cunoscut-o "nemijlocit", cărți de memorii, comunicând şi altora impresiile lăsate de acest contact, aproape totdeauna nedorit. Cu toate că există o mulțime de mărturii, moştenirea Securității rămâne, şi astăzi, ascunsă, camuflată, disimulată în diferite servicii paralele. Neraționalele "rațiuni de stat" continuă să protejeze o activitate dusă din umbră de către personaje enigmatice. De aceea, publicitatea făcută plecării domnului Măgureanu pare ciudată şi nu poate să nu stârnească nedumerirea. Cine, cunoscând cât de cât viața noastră politică, nu se va întreba ce tâlc ascunde "transparența" de ultimă oră a fostului şef al SRI?

Imediat ce şi-a anunțat demisia, domnul Măgureanu a fost literalmente copleşit de atenția binevoitoare a ziariştilor. Dintr-o dată, surprinzător, au început să i se aducă laude, să i se facă concesii, să i se treacă sub tăcere până şi viciile evidente, să i se găsească şi calități până atunci neobservate. E prea bruscă şi prea mare rumoarea stârnită ca să nu dea naştere la bănuiala că e născută de teama unei răzgândiri, gălăgia dovedind nerăbdarea multora de a-l vedea, cât mai repede, dus. Şi mai probează că sunt mulți cei care au tremurat, timp de şapte ani, ştiindu-l cu degetul pe trăgaciul dosarului. E tristă constatarea că sunt atât de mulți cei ce au motive să se teamă. Dacă la acest număr îi adăugăm pe cei ce nu se tem din inconştiență sau perversitate, tabloul devine şi mai sumbru.

Mari răsturnări de valori a produs, totuşi, "revoluția" din decembrie 1989! Un exemplu: Cum era considerat, în trecut, un arhivar? Un funcționar aflat pe treapta cea mai de jos a ierarhiei. Astăzi însă... Ce plin de amenințări, ce înspăimântător sună cuvântul ARHIVA? Şi ce mare a ajuns Mai Marele peste ea!

Trebuie să recunoaştem acum, la terminarea misiunii sale, că domnul Virgil Măgureanu s-a descurcat foarte bine, dar numai pentru dânsul şi pentru cei care i-au încredințat postul. În rest...? Nimeni n-a aflat până astăzi unde s-au scurs cele şase miliarde şi ceva de dolari, aflate în conturile secrete ale lui Ceauşescu, nici cum s-a ajuns de s-a tras în noi, nici cine i-a condus pe mineri prin Bucureşti, nici măcar cum s-a reuşit să se scoată din "Memorialul ororii" o "Carte albă a Securității". Până şi autocritica pe care şi-a făcut-o în Parlament, cu ocazia discutării raportului, e o capodoperă de "profesionalism". A recunoscut că a avut încredere în cine n-a trebuit şi că a sperat să fie ajutat şi n-a fost.

Ce se va întâmpla mai departe cu de-acum fostul şef al SRI? Deducem din ampla publicitate făcută retragerii sale că cineva ar dori să ne sugereze că de fapt asistăm la o trecere onorabilă pe un alt post la fel de important, în politică, învățământ sau diplomație. Se doreşte să ştim (chiar să ne intre în cap) că, şi la noi, "munca" în cadrul serviciului secret a ajuns o îndeletnicire paşnică, lipsită de surprize, una ca oricare alta. Cunoscând în ce fel şi-au terminat cariera mulți din cei ce au practicat această meserie (la Muzeul KGB din Moscova, ghidul afirmă că optzeci de mii de agenți NKVD au fost victimele unor "represiuni ilegale"), ştiind cum au sfârşit şi şefii (Iagoda, Erjov, Beria, la noi Moruzov, Eugen Cristescu, şi-n felul lui original, Ion Mihai Pacepa, ca să pomenim doar câțiva mai din regiunea noastră), nu din curiozitate morbidă, ci din sentimente pur umane, e firesc să ne întrebăm despre viitorul celui tocmai înlocuit din funcție.

Dacă ar fi să ne luăm după intensa publicitate făcută "plecării onorabile", am fi tentați să credem că domnul Virgil Măgureanu, contând pe "arta convingerii" de care dispune, vizează, pe mai departe, un post mult mai sus, meritat, aşa cum sugerează partea inițiată a presei, pentru contribuția avută la debarcarea "democratică" a domnului Iliescu. Cum să nu rămână prostit bietul român, săracul, văzându-i pe cei mai acerbi critici ai neocomunismului iliescian, în componența căruia SRI, condus magistral de şeful său, a funcționat ca un subansamblu de bază, că vin acum cu salamalecuri, să revopsească imaginea celui în retragere?

"N-am crezut niciodată în malignitatea domnului Măgureanu", declară ritos Andrei Pleşu. ("Dilema", nr. 225). La această părere se raliază, fără rezerve, şi Octavian Paler ("România liberă", 27 mai 1997).

"Oricâte păcate i-am contabiliza, evoluția pozitivă a SRI este un merit al domnului Măgureanu" (Roxana Iordache, "România liberă", 3 mai 1997). Dacă până şi neînduplecata ziaristă, a cărei "răutate" a fost remarcată de preşedintele ce-i trata pe ziarişti cu "mă, animalule", scoate în evidență părțile acceptabile, înseamnă că şeful SRI-ului, cât a fost în funcție, nu şi-a pierdut timpul. Păstorind peste arhivă, a ştiut să extragă şi să pună bine "argumente" de toate calibrele, adică pentru toate cojoacele.

Sigur că nu sunt puține nici lucrurile rele spuse pe seama celui ce predă ştafeta, dar modul cum sunt făcute "dezvăluirile", inclusiv cele filmate (casa construită în satul natal, etc.), par a avea rostul să nu-l denigreze, ci, dimpotrivă, să umanizeze, pe cât posibil, imaginea fostului şef al SRI, să facă din comportarea lui una cu nimic diferită de cea a colegilor de breaslă, care şi-au construit şi ei vile, şi-au însuşit proprietăți şi au luat de la bănci împrumuturi mari cu dobândă mică, cu care şi-au pus pe picioare afaceri grase, tot din osânza statului...

Rostul referirilor anti-Măgureanu, atâtea câte au apărut în presă, au avut scopul să ne convingă că e şi el un om cu "mici greşeli", ca oricare; a fost o păcăleală, intenționat ieftină, pentru uzul bârfitorilor mărunți, din care poziția "incriminatului" a ieşit mai degrabă întărită. Cu inteligența, abilitatea, lipsa de scrupule specifică domeniului de activitate şi magistral însuşită, nimic n-ar mai fi de mirare. Deocamdată, ceea ce rămâne, ce sigur e că speranța dispariției unei epoci se mai amână o vreme...

*

Domnul Costin Georgescu a fost numit de preşedintele țării (şi apoi confirmat de Senat) în funcția devenită vacantă prin plecarea lui Virgil Măgureanu. Un inginer constructor, cu experiență în conducerea şantierelor, un începător în ale practicilor polițieneşti, pus într-un loc în care "mijloacele specifice" au prevalat totdeauna asupra celorlalte considerente, pare o eroare, dar poate, tot aşa de bine, să fie o mişcare subtilă... Cu timpul, se va vedea. Totuşi, situația îmi aminteşte de Napoleon Bonaparte, care, într-un moment de furie, l-a schimbat pe ministrul poliției, expertul în materie, unsul cu toate alifiile, Fouché, ca să numească în locul lui pe un cumsecade, dar cu totul străin "muncii": ducele de Rovigo. Cum a sfârşit Napoleon şi imperiul său, se ştie...

Nimeni nu mai pare dispus să învețe, astăzi, din lecțiile istoriei, pentru că s-ar părea că nu mai este nimic de învățat. Dacă omul Măgureanu se retrage onorat, fără să-l mai întrebe nimeni cum a reuşit să-şi deghizeze "băieții" în țapinari, când i-au ciomăgit pe târgmureşeni, iar apoi i-a costumat de câte ori a fost nevoie să-i cotonogească, pentru liniştea lor, pe bucureşteni, atunci, având grija spinării noastre, ne abținem de la alte comentarii...

Că se retrage în pace, fără probleme, ține probabil şi de firea noastră, în parte iertătoare, în parte delăsătoare. Cei mai mulți spun: "Ducă-se...", adăugând, după temperament, un cuvânt, două. Până aici e în normalitatea locului. Dar că pleacă ducând cu el, pe lângă ofrandele muncitorilor cu limba, un dublu certificat de nonmalignitate, eliberat de un filozof şi contrasemnat de un moralist, aceasta ne pune pe gânduri... Apărat de cele acumulate şi puse bine în timpul serviciului şi înnobilat de hrisoavele domnilor Pleşu şi Paler, ce post i s-ar mai putea refuza în România?

Intrigat de rumoarea stârnită de caz, am reluat cartea cu titlul "Enigma Moruzov", scrisă de Ion Pavelescu şi publicată la Iaşi, în 1995. Deşi cu pretenții de obiectivitate, lucrarea încearcă, pe baza multor materiale furnizate de familie, reabilitarea, în fața opiniei publice româneşti, a celebrului şef al Serviciului Secret de Informații din timpul regimului Carol II, cunoscut, pe drept sau nu, ca spion sovietic. După cum se vede din chiar titlul dat lucrării, Mihai Moruzov a fost un om destul de abil pentru ca să lase în urma lui multe şi felurite dubii. În bune relații, tradiționale, cu serviciile secrete engleze şi franceze, făcând călătorii pentru schimb de "experiență" cu reprezentanții celor italiene, vizitat de însuşi Canaris, şi, bineînțeles, în colegiale relații cu agenții sovietici, despre acest om nici o întrebare nu e mai firească, mai logică şi mai actuală decât aceasta: Cui a slujit, de fapt? Domnul Pavelescu încearcă un răspuns. Hârtia suportă, ca şi țara ale cărei hotare s-au prăbuşit în 1940, lăsând teritorii româneşti şi milioane de români pe mâna celor de-o etnie cu Moruzov. Să fie doar o coincidență?...

Sigur că Virgil Măgureanu nu poate fi comparat întru totul cu Mihai Moruzov. Dar ce garanții putem avea că peste o jumătate de veac un alt istoric nu va scrie o carte cu titlul "Enigma Măgureanu"? Şi, poate, la fel de îndreptățit.

Constantin IORGULESCU

Ilustrația: **Ştefan Orth**, *Nu creşte trandafir fără ghimpe*

O PRECIZARE REDACȚIONALĂ

Textul care urmează ("O ripostă culturală majoră") ne-a sosit la Redacție însoțit de o scurtă scrisoare a autorului (vechi și valoros colaborator al nostru), pe care am considerat că e înțelept să o reproducem în acest șapou, lăsând la o parte doar formulele de introducere și de încheiere.

"... Sunt la curent cu divergențele dintre grupul MPR și revista dv. și vă trimit textul alăturat pe deplin conștient că numele autorilor cărții prezentate ar putea isca oarecari adversități. Dar fie că ne place sau nu, unele persoane care împărtășesc acele vederi politice sunt autorii unei întreprinderi culturale deosebit de semnificative, care se cuvine, cred eu, să fie semnalată ca atare. Cu atât mai mult cu cât o astfel de creație, concepută din perspectivă românească și creștin-ortodoxă, nu apare în fiecare zi și dovedește atât o solidă formație intelectuală, cât și asimilarea unor vaste domenii.

Părerea mea este că ar trebui, fiecare din noi, să ne călcăm pe inimă și să strângem măcar un pic rândurile, dacă vrem să apărăm eficace moștenirea comună de uriașul val negator și de purificarea ideologică plănuită de cercurile de stânga, împotriva a tot ce a dat mai valoros și mai autentic cultura română.

Cer îngăduință pentru lungimea materialului. Promit să nu fie mai mult de o excepție pe an!"

După cum se vede, "ne-am călcat pe inimă..."

R.C.

O RIPOSTĂ CULTURALĂ MAJORĂ

În acești termeni se poate evalua apariția lucrării *Sociologia și geopolitica frontierei*[1], coordonată de Ilie Bădescu și Dan Dungaciu, profesor, respectiv cercetător la Facultatea de Sociologie din Universitatea București. Adevărată piesă de rezistență pe masa oricărui intelectual, conținutul dens al celor 700 de pagini in 8° izbutește să nu fie sufocant grație viziunii proaspete cu care sunt atacate subiectele, paradigma *frontierei* deținând un rol central. Aplicarea ei la istoria noastră se dovedește atât de fructuoasă, problemele dezbătute devin atât de incitante, documentația este așa de vastă, iar autorii reușesc să învie interesul pentru o sociologie a națiunii în așa măsură încât acest efort exemplar echivalează cu o renaștere a școlii românești de sociologie.

Lucrarea se oferă pe sine ca instrument de confruntare cu orice frontieră destructivă (etnocratică, a "capitalismului sălbatic", a internaționalei comuniste sau a proiectului global contemporan). Pentru aceasta, trebuie studiat mai întâi fenomenul însuși. După o primă enunțare a definiției și a funcțiilor frontierei, se arată că autocunoașterea unui popor nu se poate rezuma numai la specificul etnic (la "centralitatea" lui). Acesta este un element important, "...dar atunci când vrei să-ți cunoști *alteritatea*, adică *marginile* și capacitatea de a rămâne tu însuți în relația cu Celălalt, teoria specificului (...) trebuie încorporată unui cadru epistemologic mai larg, pe care ni-l furnizează *teoria frontierei*" (pp. 1-2). *Matca* (din care izvorăște sufletul etnic) și *frontiera* sunt două repere după care se pot judeca manifestările unui popor în istorie (16).

(Observăm sensibilitatea sporită a timpului nostru pentru "alteritate" și "celălalt", termeni dotați cu o anumită capacitate interpretativă în filosofia profesorului Șt. Afloroaei, la care ne-am referit în numărul trecut).

Frontiera nu este, cum s-ar putea crede, o linie, ci o zonă, un spațiu creator de sinteză, cum spunea Iorga, cuprinzând regiuni întregi. Și nu este numai geografică, ci multidimensională, "un fenomen social total", îmbrăcând aspecte spirituale, psihologice, economice, politice. Este "...*zona* de revelație a caracteristicilor unor elite..., a unor popoare întregi". Este "locul agresiunii și al ripostei la agresiune deopotrivă, după cum tot frontiera este locul marilor *recepții culturale*" (16), în sensul că, atunci când reacția locală este puternică, se creează o sinteză durabilă, cum a fost cazul cu cea romană sau americană. Unde a fost slabă, s-a caracterizat prin imitații sterile, conferind caracter de *suburbium* ariei receptoare. Expansiunea romană spre cele trei mari fațade (mediteraneană, atlantică, continentală) a dat naștere Europei, unde bogata provincie Dacia a jucat un rol de Americă, după spusele lui S. Mehedinți. Înaintarea frontierei europene peste Atlantic a generat civilizația americană, care în partea nordică a dat tipul de cultură *abrahamic*: familia patriarhală luând în stăpânire Vestul ca pe un pământ al făgăduinței. Istoricul american Turner arăta că, inițial europeană, odată ajunsă la Pacific frontiera deja se americanizase, pământul operând transformarea ei în cca. 400 de ani. Aceasta a fost *reacția* celui mai vechi val de coloniști la presiunea imperialismului colonial britanic. Și metropola are de-a face cu "efectele perverse" ale frontierei necontrolate propagate de propriul sistem mercantil, de unde întărirea curentului reacționar din epoca victoriană.

În România, la impactul cu liberalismul demagogic al sec. 19, caracterizat prin "beția de cuvinte", prima reacție e *culturală*: junimismul, care vine cu etica onoarei și cultul patriei, impunând oameni de austeritatea lui Maiorescu, de severitatea și aristocratismul lui Carp. Din acest mediu apar contribuții majore, teoria "formelor fără fond" sau teoria "păturii superpuse" a lui Eminescu, ce infirmă teza economică ricardiană și darwinismul social a lui H. Spencer, demonstrând că mediul economic individualist selectează cu precădere elementele negative ale societății. (Exact ca în biologie, dacă ne amintim, unde iluzia că "lupta pentru existență" ar favoriza selecția caracterelor pozitive - și deci evoluția - a fost demontată).

Această capacitate a periferiei (prin Eminescu, apoi Manoilescu) de a răsturna axul de gândire metropolitan, este un indicator al ripostei românești la procesele gnoseologice ale frontierei (22). Ea se corelează cu durata necesară centrului pentru a se interesa de aceste procese, care sunt și de ideologie și civilizație. De exemplu, provocarea statului universal, căruia i se opunea A.C. Popovici la 1910, devine presantă în Occident abia în 1986, când un A. de Benoist sesizează că disputa actuală e între cei ce vor o lume unidimensională și pluraliști. E normal, am zice, ca periferia, prima care se confruntă cu ideile experimentate ajci de metropolă, să găsească și un răspuns adecvat la ele, cum va dovedi, bunăoară, marele economist Manoilescu. (A se vedea interesanta expunere din vol. II, p. 66 *passim*, asupra căreia nu putem stărui aici). Se mai poate aduce ca probă cazul Angliei, care, pusă la respect de protecționismul vamal american din 1776, abia peste 50 de ani ajunge să-și pună problema utilizării acestui instrument.

Fenomenele negative provin din tipul de frontieră necontrolată, spre deosebire de frontiera liberă, cum a fost cea romană sau cea americană, care au creat nu doar o stăpânire, ci și o civilizație. Mare parte din frontierele necontrolate sunt produse de *imperiile etnocratice* și de *ideea supranațională* susținută de capitalismul fiscal-comercial. Ceea ce concordă cu părerea politologului american S. Huntington, că în istorie tipul de dominație trece de la cea autocratică la una etnocratică și apoi ideocratică (I, 346). Cât despre conținutul și miza ideii, ca instrument al ideocrației, un geopolitician de talia lui K. Haushofer decodifică fără menajamente, încă la începutul secolului: pan-ideea, în încercarea de a-și încorpora ideea locală, se apără pe sine convertindu-l sau pervertindu-l pe celălalt.

Sub această formă s-a manifestat preponderent frontiera europeană în expansiunea ei din ultima jumătate de mileniu: nu atât valori proprii popoarelor occidentale, cât un export de noi idei religioase, sociale, politice, toate făcute să servească scopului, care era înainte de toate economic. (Ele alcătuiesc un set de strategii de "dezvoltare a subdezvoltării" - v. II, 60).

Examinând efectele frontierei occidentale pe o scară largă spațio-temporală, I. Bodley, în lucrarea *Victims of Progress* (1990), constată în primul rând că populațiile care au adoptat stilul capitalist-industrial de consum "nu se mai pot susține în propriile hotare și se revarsă în afară". În Anglia, mii de ani populația s-a putut hrăni din propriile resurse; după un secol de economie industrială, aria nu-și mai acoperea nevoile, astfel că a început pur și simplu să exporte populație. Această "cultură de consum", care devine o "religie civilă", după sintagma altui specialist american, inițiază și susține expansiunea. Odată cu ea, "echilibrul dinamic" dintre civilizația urbană și rurală este rupt, iar frontiera urban-capitalistă începe să-și subordoneze sistemele rurale.

Frontiera europeană inițiată de revoluția industrială este "expresia ultimei faze din marea expansiune indo-europeană la scară planetară", care se traduce prin degradarea fără precedent a mediului și a sistemelor naturale de trai, depopulări masive în zonele tribale, concomitent cu aculturația acestora. Nu e nevoie să luăm decât impactul ei biologic devastator asupra tasmanienilor, de pildă, exterminați în proporție de 98%, ca să conștientizăm că "practic, un stoc important din materia antropologică a planetei a fost distrus" (8). Astăzi, întreaga planetă e o societate de frontieră, căci frontiera occidentală e pretutindeni. Ca urmare, ne confruntăm cu o distrugere de avuție ce antrenează un efect inflaționar global, ale cărui costuri sunt în primul rând *ecologice* (II, 68). (Sigur, ne putem întreba: de unde această neglijență față de epuizarea resurselor? Simplu: concepând Universul ca orizont de expansiune nelimitată, cum arăta Blaga, omul european îl vede și ca pe un sac fără fund de materii prime).

În ce privește impactul acestei frontiere cu sistemul nostru țărănesc, autorii disting un ciclu de sleire de 40 de ani. De la implantarea sistemului mercantil englez (1829), până la 1870 (primele reacții autohtone masive, în care se înscriu poziția lui Eminescu, conservatismul cultural al Junimii - care-l va da și pe cel politic) este parcurs un ciclu. Scăpate iarăși de sub control, efectele frontierei devin nocive și determină la capătul altor 40 de ani reacția directă a țărănimii, la 1907. (Prăbușirea prețului la grâne, prin deschiderea pieței noastre la produsele străine, decise pe arendași să se alinieze costului, exploatând sălbatic munca manuală). Între 1920-1947, cele două sisteme se echilibrează datorită reformelor și a reacțiilor ivite iarăși în mediul cultural, în care se înscrie și munca de teren a echipelor de sociologi ale profesorului D. Gusti.

Din 1947, însă, se suprapune alt sistem artificial, comunismul, care va exercita cea mai mare apăsare asupra agrosistemului, încât acesta își va pierde, în 30-40 de ani, jumătate din potențialul uman. După înăbușirea reacției armate și înfrângerea țăranului prin "tehnica concentraționară și a ghettoului rural (colhozul)", începe un exod de proporții nemaiîntâlnite, astfel că populația la sate îmbătrânește și se feminizează. Ecosistemul e dezorganizat, făcut să servească acest sistem caracterizat printr-o "acumulare violentă a plusprodusului muncii țărănești" (I, 14). Se constată, deci, că orice frontieră necontrolată are aceleași efecte negative majore, de la degradarea mediului la poluare morală și degenerescență demografică.

Capitole întregi sunt dedicate problemelor contemoprane legate de fenomenul numit "globalizare" (McLuhan), de alții "ciocnirea civilizațiilor" (Huntington), consultându-se un mare număr de sociologi, antropologi, politologi ale căror concepte sunt în mare vogă azi. Tendința generală fiind către anexarea științelor sociale de către politic, așa se și explică crasa incompatibilitate dintre modelele teoretice confecționate în "laboratoarele ideocratice de tip Maastricht" și realitate. Poziția spirituală aparte a politologului german C. Schmitt (istoria ca epifanie a lui Dumnezeu) îi permite să observe că mulți occidentali par a nu-și da seama că o ordine mondială unică se opune pluralismului, pe care este edificată propria lor societate (I, 209). Este aceasta o consecință a faptului că această ordine e "pentru uz extern"? Întreaga omenire, ca și civilizație plurală în practică, riscă să fie îmbrăcată în cămașa de forță a unei *teorii* despre pluralism, având de fapt o origine și un scop punctiform, chiar dacă emițătorul nu e conștient de aceasta.

Evident că lipsa unei atitudini *spirituale* adecvate față de această ofensivă riscă să șteargă personalitatea culturală și socială locală, ceea ce autorii nu obosesc să repete. Chiar reprezentanții elitei locale, care schimbă propria civilizație pentru una mimetică (în pretenția de a fi la modă, de a fi sincroni), se mențin - și-i mențin și pe alții - în stare de *suburbium* al unui centru luat ca etalon. De fapt, această autosubordonare dă măsura propriei mediocrități și a slabei rezistențe intelectuale, responsabilă de captarea propriului câmp mental; ca urmare, acei reprezentanți nu mai funcționează ca grup logistic de rezistență, ci ca unul de favorizare a străpungerii ideologice. Acum frontiera devine interioară, "trădarea e sărbătorită, lupul ajunge paznic la stână și astfel începe era dezastrului programat și raționalizat". G. Parker, în *The Geopolitics of Domination* (1988), numește acest fapt

☞

1. Ed. Floarea Albastră, Buc., 1994, 2 volume. Din păcate, recepția unui act cultural de anvergura acestuia este întârziată de o difuzare precară.

"controlul locurilor sacre ale unei culturi" (II, 32, 159). Iar când frontierele spirituale ale unui popor încetează să existe, nici riposta militară nu mai e posibilă, căci agresiunea nici măcar nu va fi resimțită ca atare (II, 266).

La noi, frontiera interioară e o rezultantă a mai multor vectori: la mai vechile puseuri etnocratice maghiare și rusești, se adaugă asaltul frontierei occidentale (având și ea o istorie), preponderent ideocratic, la care primele aderă din oportunism. Această suprapunere se reflectă în componența grupurilor ideologice actuale, care prin raliere la proiectul supranațional își maschează originile și intențiile. Se înțelege cine beneficiază de nostalgiile după imperiul austro-ungar (care - se zice - ar avea un rol civilizator în est, ca și catolicismul), de teoriile cu care intelectualii noștri de stânga au reușit să se lase contaminați (Transilvania - spațiu de complementaritate, reinventarea Mitteleuropei, "spiritualizarea frontierelor"), sau de discursul "european" vis-á-vis de R. Moldova, care - spun autorii - a reușit să dezorganizeze grupul logistic național basarabean (II, 53). Cât despre evaluarea corectă a rolului minorităților naționale, în lucrare se arată că el trebuie judecat pe baza "balanțelor etnoscopice" (v. I, 290 *sq.*), un indicator al modului cum sunt tratate minoritățile reciproce a două state vecine. Practic, se stabilește un raport între evoluția numerică a membrilor lor, indice care măsoară rezistența la asimilare și efectul celor două state asupra grupurilor naționale. Or, cifrele arată că minoritatea română din Grecia, Bulgaria, Iugoslavia, Ungaria și Ucraina este asimilată rapid. Numai în Ungaria, românii au scăzut spectaculos, de la 200.000 (1935) la 9.000 astăzi, pe când grupul etnic maghiar din România a crescut continuu până în 1977, abia spre 1992 scăzând prin emigrație. Acest lucru este foarte important de știut astăzi, când se redeschid consulatele româno-maghiare, supralicitându-se iresponsabil, în răsparul oricărei realități, prin înființarea unuia la Constanța.

Cu o deosebită atenție este tratată frontiera kominternistă. Fixăm de pe acum concluzia capitolului, anume că, spre deosebire de cea greco-romană, euro-americană sau creștină, această frontieră nu deschide orizonturile, ci le închide (II, 290).

Pe baza datelor disponibile, are loc o analiză sociologică a rețelelor conspirative ale acestei adevărate societăți secrete care a fost Kominternul, identificându-se centrala moscovită și centralele mobile subordonate. Trecem peste "istoria agresiunii rusești" și panslavismul deghizat sub ideologia roșie, peste străpungerea militară din Ungaria (1918-1919) și penetrarea intelighenției franceze, pentru a ne opri la un aspect major al strategiei reformiste a lui Gorbaciov. Pe scurt, este vorba de exportul responsabilității "abuzurilor comuniste" de la centrala imperială la periferie (conducerile unionale și țările-satelit), pentru a salva centrala și, implicit, ideologia comunistă. Zona în care acest transfer al culpei a parcurs toate nivelurile a fost România. Facțiunea internaționalistă a PCR din perioada brejnevistă generalizase deja mistificarea, reușind să răstoarne critica comunismului în critica poporului român, astfel că cei care atacă azi națiunea română pentru comunism, nu fac decât să continue această strategie (II, 239).

"Revoluțiile din 1989 au anihilat rețeaua răsăriteană internațională comunistă, nu însă și pe cea occidentală, care a redeschis agresiunea contra culturii naționale, aproape de pe aceleași poziții... Înfrânt în interior (Răsărit), comunismul e încă puternic în exterior (Occident)" (II, 282). Așa se face că, deocamdată, românii n-au ieșit victorioși din acest proces. Oamenii frontierei kominteriste controlează încă instituțiile, direcțiile cultural-gnoseologice, opinia publică (I, 23). Atacul se practică pe scară largă, de la teoria romanizării noastre *ex toto orbe*, care ne-a predestinat unui spațiu suburban, până la "protofascismul" lui Eminescu și fondul "reacționar" al românului, sortit unei perpetue subdezvoltări culturale. "Europenii" noștri inventează un comunism interior pentru a justifica atacurile împotriva naționalismului și încearcă să acrediteze ideea că răul esențial al regimului Ceaușescu a venit de la "naționalismul" lui, nu de la comunism (II, 334).

Autorii disting trei perioade ale agresiunii kominterniste asupra culturii române: rolleristă, neorolleristă și pseudo-occidentalistă. Prima fază a reprimat valorile și a falsificat din temelii întreaga cultură, prin teza lui M. Roller, ce contesta latinitatea noastră. Celelalte două, nemaiavând posibilitatea de a impune inepțiile cu forța, practică un fel de terorism intelectual, aplicând etichete de fascist, reacționar, antisemit, unor autori și opere. Astfel se creează un *front de intimidare* pentru cei ce ar îndrăzni să atingă aceste "tabuuri".

Este discutat și raportul delicat dintre rezistență și disidență, a cărei platformă s-ar fi constituit în bună parte din lupta contra naționalismului (teză discutabilă), recrutându-și și membrii din vechea facțiune internaționalistă, cosmopolită, fără legături organice cu poporul român. Ca urmare, intelectualul român se află azi la răscruce: "ori își asumă programul Rezistenței la comunism, care a început ca rezistență armată în munți și a continuat ca rezistență culturală integrală... ori își va asuma programul Disidenței, care-i unește de-a valma... pe internaționaliștii de toate speciile și, paradoxal, pe promotorii antiromânismului insidios sau fățiș. Program a cărui consecință va fi cu siguranță falsificarea adevărului istoric și organic al Rezistenței române la comunism. Aceasta ar fi cea mai strălucită diversiune politico-ideologică... în tot secolul al XX-lea, prin care, dacă va reuși, vom avea una dintre cele mai deformatoare și mai abjecte portretizări făcute vreodată unui popor european (...), înscriind o pagină nouă în practica și teoria manipulării... în urma căreia poporul blând este prezentat ca popor barbar și crud, cultura creativă (teza protocronistă) fiind înlocuită cu o cultură leneșă... pur imitativă (teza sincronistă) etc. etc." (II, 342).

Din fericire, marile creații culturale interbelice au făcut posibilă continuarea rezistenței în perioada agresiunii comuniste (când noile elite au adăugat propriile contribuții), ca și astăzi. Cu acele cuceriri de excepție încheiem prezentarea acestei cărți, care este deja un pivot al rezistenței actuale.

O componentă specifică a replicii culturale s-a afirmat prin geopolitică, văzută de toți marii ei reprezentanți ca o *geopolitică a națiunii*. "Anvergura școlii românești de geopolitică a avut... doi «responsabili»: pleiada briliantă de geografi, istorici, sociologi, statisticieni, demografi și, pe de altă parte, poziția geostrategică a României dobândită după 1918. Toate somațiile majore ale geopoliticii au fost preluate și puse la încercare în spațiul culturii române, blocajele epistemologice sau inadecvarea aducând după sine unghiuri de abordare noi și o salbă de paradigme inedite" (I, 74).

Deși în primul rând geograf, S. Mehedinți "a dat cea mai închegată structură de înțelegere geopolitică a neamului românesc" (75). Autor al unor lucrări de marcă, având intuiții geniale (el vedea în 1914 "caracterul nivelator al statului moscovit", profețind că acea generație se va confrunta cu provocarea rusească), constată că istoria, ca "etnografie în mișcare", tinde să se universalizeze, trecând de la faza continentală la cea oceanică și apoi atmosferică, însă orice configurație nouă nu va schimba reperele fixe (care pentru noi rămân Munții, Dunărea și Marea), ci *raporturile* cu ele, funcție de care trebuie orientată geopolitica națională.

Celebrul toponimist I. Conea aduce contribuții originale (conceptul de "îngustare a frontierelor" prefigurând globalizarea) și aplicații "pe harta" statului român, evidențiindu-i nucleul geopolitic în podișul ardelean și combătând orice justificare "naturală" a anexionismului maghiar: "Iar Transilvania... e sortită de la începutul lumii să fie sâmbure de țară,... iar nu piesă de margine, secundară, cum a fost - și ar fi - într-o Ungarie Mare" (I, 82).

Etnograful I. Chelcea reliefează, pe urmele lui Eminescu, existența epocilor de flux și reflux etnic, pe care le corelează cu stabilitatea și respectiv instabilitatea geopolitică a acelei nații - asertiune de a cărei gravitate ne dăm seama astăzi, într-o perioadă de îngrijorător reflux demografic.

Medicul demograf S. Manuilă arată că importanța unei minorități se judecă și după poziție, însemnătatea ei geopolitică crescând în cazul situării în orașe - cum e cazul astăzi cu minoritatea rusofonă din Basarabia. N. Al. Rădulescu și rolul de ax al Dunării, Gh. Brătianu și chestiunea Mării Negre, N. Iorga care arată importanța geopolitică a ideilor ("Suntem cuceriți și cucerim prin idei... Poți să cucerești mii de kilometri și totuși să fii superiorul celor cuceriți"), iată alte figuri ilustrative ale unei serii pe care o încheiem cu geograful V. Mihăilescu. Acesta decelează două funcții geopolitice importante ale pământului și poporului român: una în epocile de criză europeană (defensivă, în caz de pură rezistență, și pivot de manevră, în caz de ofensivă) și alta în epocile de liniște (acțiune de neutralizare și împăcare a influențelor divergente care se încrucișează aici). Popor de răspântie, el stăpânește "taina atenuării antagonismelor..." (I, 125). Huntington, cu viziunea sa asupra ciocnirii civilizațiilor, va neglija tocmai această "capacitate a unei națiuni de a transfigura conflictele în confluențe".

Aici începe rolul geopolitic de prim rang al culturii. Și cum o cultură este modelată în primul rând religios, pentru noi "frontiera creștină" a avut o importanță decisivă în forjarea profilului cultural-etnic, de la care am moștenit "puterea de transfigurare". Ea provine în bună măsură din reconcilierea etnicității cu universalitatea, petrecută în Biserica creștină. Până la întemeierea ei în Iisus Hristos, omenirea a lucrat cu ideea culturilor-etalon. Rând pe rând, câte un popor devenea "al lui Dumnezeu", "popor sfânt", prin el distribuindu-se normele de cultură și civilizație. (Unul din rolurile sociologiei națiunii, evidențiat foarte frumos la p. 220, este tocmai de a scoate înțelepciunea de sub controlul grupurilor ezoterice și de a o reda mediului ei viu: colectivitatea națională). Hristos introduce ideea egalității neamurilor în fața lui Dumnezeu, a echivalenței lor ontologice, paradigmă confirmată la Cincizecime, când harul Duhului Sfânt, revărsat peste apostoli, confințește existența limbilor și naționalităților diferite. Națiunea e astfel sacralizată, iar ideea imperială, supranațională, nu poate fi decât - arată părintele Galeriu - ispita diavolească a "prințului acestei lumi", cu care a fost încercat și Iisus în pustiu.

Deja părintele Stăniloae consacrase studii aprofundate legăturii organice dintre naționalism și ortodoxie, dovedită prin faptul că, la făurirea persoanei umane, căreia i se adresează creștinismul, conlucrează și mediul, "imanența", cu toate datele moștenite de la înaintași. "Ipostasul fiecărui om vine de la Dumnezeu, dar străbate prin mediul unui trecut al acumulărilor strămoșilor pământești" (I, 230).

Iar N. Crainic îmbogățea superba lui tâlcuire teologală cu "transfigurarea românismului": ortodoxia și naționalitatea alcătuiesc același mod teandric ca în persoana Mântuitorului, divină și umană totodată. Pluralității după creație a națiilor îi corespunde unitatea după grație a Bisericii, astfel încât neamurile vor participa la simfonia creștină transfigurate prin integrarea în corpul mistic al lui Hristos, care e Biserica. Prin mărturia lui Mihai Viteazul, care ca toți voievozii români vedea țara ca parte a comunității ecumenice, Crainic dovedește că integrarea bisericilor naționale în marea Adunare creștină nu e vorbă goală (I, 240).

Nu se putea ca această dimensiune spirituală universală a poporului român să nu se reflecte și în creația culturală. Situarea noastră la un *trio confinium* al celor trei mari fațade ale Europei, face ca fiecare din cele trei provincii istorice să manifeste anumite afinități față de una dintre ele, afinități ipostaziate cultural. Astfel, experiența frontierei noastre occidentale s-a îmbogățit decisiv grație actului creator al Școlii Ardelene, care, prin "reconectarea directă la centrul Lațiului", a recuperat "marea noastră durată romană" și, odată cu ea, "vârsta romană reală a culturii și limbii române". Corifeilor ei i se datorează descoperirea "Occidentului nostru interior", iar nu unui E. Lovinescu, a cărui teorie "scurtează așa de mult timpul nostru occidental... reducând totul la durata unui singur secol, la secolul influențelor Revoluției franceze" (I, 333, 335).

Prin interesul lui Cantemir față de istoria Imperiului Otoman, al lui Iorga față de cel bizantin, al lui Hasdeu pentru limbile sud-slave și substratul lor tracic, prin M. Caragiale, prin poetul I. Barbu, "care tălmăcește atât de adânc «nastratinismul» nostru...", ne însușim frontiera noastră sudică, balcanică, fiind însă demult solidari cu această lume, grație experienței comune a creștinismului cosmic, care a prelucrat orizonturi arhaice. "Prin creștinismul cosmic noi suntem prezenți în Peninsula Balcanică. Sud-estul european este cercul cultural și nimic din substratul popoarelor țărănești ale Peninsulei nu ne este străin".

Vedem, deci, că după cum Ardealul a contribuit la redescoperirea dimensiunii noastre occidentale, Muntenia și Moldova redescoperă orientalismul nostru. Scriitori români pasionați de Orient, ca Sadoveanu, Hasdeu, Eminescu, Eliade și mulți alții, au făcut ca distanța culturală dintre România și India să se scurteze simțitor, practic cele două devenind vecine. Datorită lor suntem și "cetățenii Eurasiei, ai acelei unități originare din care s-a născut toată Europa..." În plus, M. Eliade, dedicându-se total "acestei discipline misterioase și absurde care e Istoria Religiilor...", face un act tipic românesc, punând în contact pozitivismul modern cu marile tradiții religioase ale lumii. Cu greu poate fi evaluată importanța excepțională a acestui instrument de supraviețuire în lume pe care ni l-a dăruit Eliade, mulțumită căruia ne putem înțelege cu oricine, ne putem împărtăși din orice experiență culturală a umanității.

"Cu cine n-am putea noi comunica pe meridianele lumii, din punct de vedere etno-cultural?! Greu de găsit un punct care să ne fie străin, când un Mircea Eliade a voit și a putut să facă din vânătorul neolitic, din șamanul siberian și australian, din yoghinul indian și alchimistul babilonian, din țăranul neolitic est-european și din inițiații misterelor eleusine cetățeni ai aceleiași lumi, contemporanii noștri" (I, 337).

Încât putem afirma, împreună cu autorii cărții: "A fi în cultura română înseamnă a fi în lume".

Florea TIBERIAN

«În mijlocul acestor frământări şi ceasuri de răscruce, ne-am adus aminte de icoana care ne ocrotise în închisoarea Văcăreşti. Ne-am hotărât să strângem rândurile şi să continuăm lupta, sub protecţia aceleiaşi Sfinte Icoane. În acest scop, ea a fost adusă din altarul Bisericii Sfântul Spiridon, unde o lăsasem cu trei ani în urmă, la căminul nostru din Iaşi. [...]

Peste câteva zile am convocat la Iaşi, pentru Vineri, 24 Iunie 1927, ora zece seara, în camera mea din strada Florilor no. 20, pe Văcăreşteni şi pe puţinii studenţi care mai rămăseseră legaţi de noi. Într-o condică cu câteva minute înainte, scrisesem următorul Ordin de zi, numerotat cu No. 1:

"Astăzi, Vineri 24 Iunie 1927 (Sf. Ioan Botezătorul), ora zece seara, se înfiinţează LEGIUNEA ARHANGHELUL MIHAIL, sub conducerea mea. Să vină în aceste rânduri cel ce crede nelimitat. Să rămână în afară cel ce are îndoieli [...]".

Această primă şedinţă a durat doar un minut, adică atât cât am citit ordinul de mai sus, după care cei prezenţi s-au retras, rămânând să cugete dacă se simt destul de hotărâţi şi de tari sufleteşte pentru a păşi într-o asemenea organizaţie, unde nu era nici un program, singurul program fiind viaţa mea de lupte de până atunci şi a camarazilor mei de închisoare. [...]

Intima noastră stare sufletească din care s-a născut Legiunea a fost aceasta: nu ne interesa dacă vom birui, dacă vom cădea înfrânţi sau dacă vom muri. Scopul nostru era altul: de a merge înainte, uniţi. Mergând împreună, uniţi, cu Dumnezeu înainte şi cu dreptatea neamului românesc, orice soartă ne-ar fi dăruită, înfrângerea sau moartea, ea va fi binecuvântată şi va da roade pentru neamul nostru. Sunt înfrângeri şi sunt morţi care trezesc un neam la viaţă, după cum sunt şi biruinţe dintre acelea care îl adorm, spunea odată profesorul Iorga..».

Corneliu Z. Codreanu,
Pentru Legionari, Sibiu, 1936, pp. 295-296.

LEGIUNEA DUPĂ 70 DE ANI

două puncte de vedere

vechea generaţie

Buenos Aires, 20 Iunie, 1996

Iubite camarade Costache,

Din scrisorile Dtale se desprind idei luminoase, ţâşnite dintr-un suflet curat, lucru care nu se întâlneşte prea des în indivizii care au trecut pragul celor şaptezeci de ani... Se vede că trăirile adânci pe care le-ai avut, atunci când erai Frate de Cruce, şi-au conservat prospeţimea lor în decursul acestor cincizeci de ani de când nu ne-am mai văzut!

Din scrisoarea lui Băncescu am înţeles că dragii noştri camarazi au găsit de cuviinţă să se atomizeze şi mai mult. Lumea noastră legionară a ajuns să se creadă atât de puternică şi atât de neînvins, încât îşi permite luxul de a se dezbina în văzul lumii. Îşi permite chiar să-şi spele rufele în faţa lumii politicianiste, care ne urăşte de moarte. Şi asta n-ar fi nimic, dar marea nenorocire este că şi românii care nu fac parte din lupta politică asistă la deplorabilul spectacol pe care îl oferim! S-ar părea că simţim o satisfacţie patologică manifestând în faţa lumii cât de mult ne urâm şi cu câtă plăcere ne calomniem...!

A cerceta reacţiunea sufletească a acelora care au alunecat pe panta josniciei politicianiste ar fi timp pierdut, deoarece ştim bine că nicicând - în trecut - nu s-ar fi putut identifica în mod real cu învăţăturile şi trăirile căpităneşti. Trebuie să încercăm a găsi cheia care deschide sipetul soluţiilor luminoase şi valabile, pentru salvarea valorilor în inimile legionarilor care nu s-au molipsit de veninul demagogiilor şi intrigilor politiciansite. Unii au expulzat esenţele virtuţilor care sălăşluiau în adâncul fiinţei, şi le-au înlocuit cu aparenţe artificiale sau simple poze.

Pentru noi, care mai păstrăm încă - asemenea unor poeţi nostalgici - dorul de a cultiva spiritul de abnegaţie şi dăruirea de sine, pentru a servi de vii exemple generaţiilor viitoare, pentru noi, zic, faptul de a nu "face parte" şi a nu "figura" ca "membri" este mai curând o onoare, deoarece - în schimb - suntem prezenţi în rândurile acelora care cântau: "Sufletul în noi se zbate pentru Neamul Românesc"...

Bătrâneţea biologică tinde spre extreme (ca şi adolescentul): sau lunecă spre o hipertrofie a eului, sau juisează în lupta pentru auto-depăşire şi simte un paroxism interior în efortul de auto-desăvârşire.

Acum vreo doi ani îţi scriam că dacă am continua opera de cultivare a virtuţilor şi înfrumuseţare a sufletului nostru, lumea care ne înconjoară s-ar simţi atrasă şi magnetizată de radierea strălucirii care ar izvorî din toată firea noastră. Nu ar fi nevoie de discursuri, nici de cuvinte adânc grăitoare, deoarece simplul contact cu stilul de trăire legionăresc este suficient ca să servească de paradigmă pentru a deştepta admiraţia şi dorinţa de a imita sau a urma acelaşi stil de trăire. Aşa ne explicăm cum de a pătruns legionarismul între ţărani, muncitori şi studenţi. Faptul că Frăţia de Cruce era formată din cei mai sârguincioşi, mai corecţi şi mai educaţi elevi, a deşteptat admiraţia profesorilor şi a colegilor care nu erau selecţionaţi, dar care ar fi dorit să facă parte din Frăţie. Cei mai străluciţi intelectuali şi oameni de ştiinţă s-au alipit Mişcării Legionare pentru că se identificau cu stilul de viaţă şi trăire al legionarilor.

Iată de ce este mai important să continuăm lupta de înnobilare sufletească şi îmbogăţire spirituală, decât să ne "întrecem" în luptele politice. Acestea au darul de a perfecţiona în sufletul individului ipocrizia, falsitatea, minciuna, viclenia, necinstea sufletească, grandilocvenţa, vanitatea, pofta de îmbogăţire şi concrescenţa cu toate bolile... Noi nu avem pastă de politicieni. Chiar dacă unii, în aceşti cinci ani ultimi, au făcut tot posibilul ca să înveţe tactica şi strategia luptelor politice, nicicând nu vor reuşi să poată lupta în condiţii de egalitate cu politicienii demagogiei democratice... Motivul este simplu: ar intra în conflict cu ei înşişi; în fundul conştiinţei lor şi-ar da seama că se produce o dramatică sciziune. Nu ar fi sinceri nici cu ce preconizează, nici cu trăirile legionare, de care ar trebui să-şi amintească...

Cum ar putea explica tinerilor din Universitate sau licee această dualitate, bazată pe ipocrizie, când i-ar invita să parcurgă cartea Căpitanului, *Cărticica Şefului de Cuib*, *Cranii de lemn*, sau cartea lui Gh. Istrate?

Suntem obligaţi - dacă ne mai considerăm legionari - să ne RE-ADĂPĂM la izvoarele creştineşti, care au fost şi reprezintă temeliile credinţei legionare. ÎNAPOI LA ICOANĂ!

O caldă îmbrăţişare,
Ovidiu Găină

P.S. Un "partid" ca acela creat de Căpitan ("Totul pentru Ţară") a avut sens pentru că a apărut ca o simplă consecinţă a maturităţii pregătirii interioare a legionarismului. "Partidul" va putea apărea numai după ce se va ajunge DIN NOU la temperatura trăirilor spirituale de acum şaizeci de ani, iar apariţia noastră în lupta politică nu ar însemna decât o acţiune colaterală, care nu ne-ar irosi energiile, nici nu ne-ar molipsi sufletul cu murdăriile demagogiei, ipocriziei şi ambiţiilor distrugătoare de armonie interioară.

noua generaţie

VISUL UNEI GENERAŢII

Motto:
"Niciodată o generaţie nu-şi impune singură misiunea ei. Ci această misiune se naşte din chemarea vremurilor şi din nevoile societăţii, în care se ridică generaţia, desemnând ca un contur limitele de eficacitate ale acţiunii ei".
Mircea VULCĂNESCU

Haosul ce predomină mentalitatea şi, implicit, comportamentul românului de azi are o singură cauză. Aceasta, după cum puţini s-ar aştepta, nu e nici economică, nici politică şi nici socială. Fără îndoială, România este traversată de probleme majore cu caracter economic şi socio-politic, dar toate acestea sunt consecinţe ale aceleiaşi cauze. Or, cauza ce a determinat această criză (după părerea noastră, spirituală în esenţa sa) este de natură volitivă: *nehotărârea*. O nehotărâre determinată pe de o parte de neştiinţa alegerii unui drum în viitor, neştiinţă de care sunt responsabili toţi cei din popor, iar pe de altă parte de teama asumării vreunei responsabilităţi, teamă de care sunt vinovaţi îndrumătorii spirituali şi politici ai neamului. Sau, mai direct spus, românul nostru *nu ştie* încă *ce vrea*.

Este adevărat, cine oare se încumetă să preia destinul unui neam spre a-l duce pe culmile istoriei? Pentru o asemenea misiune se cere o minte lucidă, capabilă de a discerne între bine şi rău, un spirit curajos, care să fie mereu cu un pas înaintea celorlalţi; dar unde vei afla un astfel de om? De unde să mai scoţi astăzi un Ştefan cel Mare, un Mihai Viteazul sau un Corneliu Codreanu?! Să aşteptăm secolul următor? Aşteptarea cu răbdare poate fi o virtute, dar, având în vedere conjunctura politică internaţională, se poate ajunge la consecinţe grave, chiar fatale dăinuirii naţionale.

În ceea ce mă priveşte, nu văd decât o cale prin care neamul poate fi salvat din această paradoxală situaţie: *o generaţie de elită*, care să conştientizeze *misiunea* cerută de vremuri şi să o ducă la îndeplinire.

Generaţia lui '89 a deschis României poarta unei noi şanse de a se afirma în lume. Această ocazie, de mulţi nesperată, nu trebuie irosită în zadar; dacă nu avem un om al timpului, care să reorienteze naţiunea, această misiune poate fi încredinţată elitei unei generaţii.

Nu sunt cel mai în măsură de a oferi caracterele de formaţie ale noii generaţii, dar pot trasa, în linii generale, împrejurările ce cu siguranţă vor sta la baza formării ei:

- Sărăcirea materială, dar mai ales spirituală, a poporului român, după o jumătate de veac comunism.
- Libertatea câştigată în decembrie '89.
- Falimentul cultural şi spiritual al Occidentului.
- Accentuarea ofensivei de tip masonic împotriva Bisericii şi spiritului naţional.

Din toate aceste premise conjuncturale, se relevă, cred, şi importanţa *mesianică* a noii generaţii. Misiunea acesteia poate fi concretizată în cel puţin trei puncte. În primul rând, *plămădirea omului nou*, axat pe credinţa în Dumnezeu şi dragostea pentru neam. Aceasta ar duce la oprirea crizei spirituale interne şi la orientarea pozitivă din punct de vedere politic. În al doilea rând, *continuarea lucrării culturale* începute de generaţia interbelică: exprimarea sufletului românesc în forme universale. În al treilea rând, *trezirea conştiinţei naţional-creştine* şi la alte neamuri, pentru a putea realiza împreună un zid de apărare în faţa ofensivei anticreştine.

Istoria îşi are legile ei, iar cine nu participă la joc, cu siguranţă nu va câştiga. Momentul noii generaţii nu a sosit încă; dar când va bate ceasul ei, societatea va fi pregătită?

Radu BOGOEVICI (elev)
15-I-1997

*LUĂRI DE POZIȚIE PRIMITE LA REDACȚIE*LUĂRI DE POZIȚIE PRIMITE LA REDACȚIE*

LEGIUNEA ARHANGHELUL MIHAIL
Familia de cuiburi "FAPTA"

Afirmații și întrebări care pun la îndoială necesitatea intrării României în N.A.T.O.

Realizatorii acestor rânduri **nu sunt împotriva N.A.T.O.** Din contră: sunt conștienți de rolul important pe care N.A.T.O. l-a avut în combaterea expansiunii comunismului în lume și în prăbușirea structurilor sovietice și prosovietice. **Dar se îndoiesc de necesitatea aderării cât mai urgente a României la alianța respectivă.**

1.Afirmații: **Nu există și nu au existat cursuri sau seminarii despre N.A.T.O.** în cadrul școlilor de subofițeri sau ofițeri. Vina nu este a cadrelor didactice militare, ci a factorilor de decizie din conducerea armatei române. **N.A.T.O. a tipărit pentru oficialitățile noastre politice și militare un MANUAL.**

Întrebare: **Manualul respectiv este o insultă sau reflectă o realitate**: M.Ap.N. și armata noastră nu cunosc nici măcar alfabetul N.A.T.O.?!

2. Afirmații: Înalte oficialități române s-au dus în străinătate să prezinte conducătorilor N.A.T.O. importanța strategico-militară a țării în contextul geo-politic actual, cât și realizările obținute de noi în plan politic și economic.

Întrebări: **Dăm noi lecții de strategie militară celor din N.A.T.O.**, ca și cum aceștia ar vedea abia azi România pe harta lumii? Nu-i insultăm? Nu dovedim lipsă de tact și infantilism diplomatic?

3. Afirmații: **Se face foarte multă publicitate pro N.A.T.O.,** cetățeni simpli sunt îndemnați să-și exprime în scris rugămintea către oficialitățile N.A.T.O. ca România să fie primită cu primul "VAL".

Întrebări: Nu este aceasta o încercare naivă și contraproductivă de a determina **N.A.T.O. să ia o decizie "sentimentală"** în favoarea României, când în realitate **decizia este strict una politico-militară ?!** Nu ne milogim inutil și foarte rușinos?

4. Afirmație: S-a spus că intrarea în N.A.T.O. costă mai puțin decât rămânerea în afară.

Întrebări: Costurile mai mici nu se datorează faptului că, devenind membră, **țara noastră nu-și va mai dezvolta echilibrat toate categoriile de arme, o parte dintre ele intrând în atribuțiile altor țări membre ?** Nu apare riscul **dependenței de N.A.T.O.** și posibilitatea ca România să rămână **descoperită** în cazul ieșirii din N.A.T.O sau al dizolvării alianței?

5. Afirmații: **S-a terminat războiul rece.** S-a destrămat Pactul de la Varșovia. Se fac inspecții militare reciproce pe teritoriile celor două mari puteri. S-a destrămat URSS. Rusia a pierdut războiul cu Cecenia. **Se va semna un acord N.A.T.O. - Rusia.**

Întrebări: Cine sunt potențialii dușmani ai N.A.T.O.? Nu vor deveni ei și dușmanii României în cazul aderării? Cine sunt potențialii dușmani ai României? Nu vor deveni ei și dușmanii N.A.T.O. în cazul aderării? Nu cumva aceasta este și cauza pentru care ezită să ne primească? Ce "câștigă" N.A.T.O. dacă intrăm? **Și dacă "câștigă" atât de mult, de ce nu intrăm?**

6. Afirmații: N.A.T.O. este un **pact militaro-politic, nu unul economic. El nu este o garanție a unei viitoare prosperități economice a României.** A se vedea cazul Portugaliei, care este membră a N.A.T.O. încă de la înființare, din 1949, al Greciei (din 1952) sau al Turciei (din 1952), țări care sunt cu mult în urmă, ca bunăstare materială, față de celelalte state membre ale N.A.T.O.

Întrebare: Se pare că în sfârșit am scăpat de tutela sovietică sau rusească; trebuie oare să intrăm neapărat sub o alta, **numai pentru (incerte) avantaje materiale, așa cum îi place populației să creadă ?**

7. Afirmații: N.A.T.O. **nu garantează libertatea și stabilitatea politică internă a țării.** A se vedea cazurile Portugaliei, Greciei și Turciei, care au trecut prin regimuri dure, de orientări diverse, chiar extremiste.

Întrebări: Când nădăjduim că facem, acum, după noiembrie '96, primii pași spre o însănătoșire a climatului politic din țară, de ce se creează falsa idee că N.A.T.O. este un bun doctor și un panaceu care ne duce garantat spre vindecare ? **Ca să devenim mai delăsători**, mai indiferenți din punct de vedere al politicii interne, **abandonând evoluția democratică pe seama americanilor ?**

8. Afirmații: Intrarea în N.A.T.O. implică **o pierdere a independenței de acțiune politică în relațiile noastre cu alte țări din afara Tratatului, inclusiv cu Republica Moldova sau Ucraina.** Orice atitudine, orice luare de poziție față de un eveniment extern sau internațional, va trebui să fie reflectată prin apartenența la N.A.T.O.

Întrebări: Aderarea țării noastre la tratat nu **cumva duce sigur la imposibilitatea realizării României Mari,** adică a recuperării teritoriilor pierdute și aflate acum sub stăpânirea Ucrainei, sau a unirii cu Basarabia ? Să nu uităm că noi nu suntem și nici nu vom fi prea curând în situația privilegiată, din punct de vedere economic și politic, în care a fost Germania de Vest când s-a reîntregit cu Germania de Est.

9. Afirmații: **Între țările membre N.A.T.O. pot să existe pretenții teritoriale** care să degenereze în conflicte armate fără ca S.U.A. să intervină în mod ferm. A se vedea conflictul dintre Grecia și Turcia, caz care este foarte posibil să dea naștere la un război limitat.

Întrebări: De ce Ungaria și diaspora ungurească din țarile occidentale fac *lobby* pentru integrarea României în N.A.T.O. ? **Din prea mare dragoste față de noi ?** Sau pentru că, intrând numai Ungaria în Tratat, iar țara noastră nu, **va fi aproape imposibilă orice pretenție teritorială maghiară asupra Ardealului** (a se vedea punctul 8) **?**

10. Afirmație: **Atât statul Israel cât și comunitatea evreiască internațională susțin pe toate căile cu putință admiterea noastră în N.A.T.O.** S-au purtat convorbiri (al căror conținut nu se cunoaște și la care reprezentanții presei nu au avut acces), de către înalte oficialități române (spre exemplu, în trecut Ion Iliescu sau Vasile Văcaru, iar în prezent Adrian Severin sau Victor Babiuc), cu șefi ai lojii francmasonice exclusiviste (nu sunt primiți decât evrei puri) **"B'nai B'rith"** (în traducere: **"Fiii Alianței"**) din S.U.A.

Întrebări: De ce oare o asemenea susținere evreiască față de noi ? Care este interesul material și politic al evreilor ? Ce vor să obțină în schimb? **Nu cumva doresc despăgubiri materiale pentru pretinsele 400.000 de victime evreiești de pe teritoriul României în timpul celui de-al doilea război mondial?** Vom accepta o asemenea minciună, care ne va înjosi din punct de vedere moral și ne va distruge din punct de vedere material(pretențiile evreiești ridicându-se la cel puțin 15.000 de dolari pentru fiecare prezumtivă victimă), numai ca să putem avea o șansă în plus la admiterea în N.A.T.O. ? Nu cumva se dovedește valabilă afirmația d-lui Dan Amedeu Lăzărescu, anume că ***"Oricum, noi în N.A.T.O. nu intrăm decât dacă ne acceptă masoneria americană. Dacă nu, putem să stăm și o mie de ani la poartă. Poate că nu ne convine, dar asta e situația!"*** ? Și nu ne dă de gândit atunci afirmația făcută în 1905 de către Jean Bidegain în fața Marelui Orient al Franței: ***"Evreii, atât de remarcabili prin instinctul lor de dominație și prin știința lor de a guverna, au creat Franc-Masoneria ca să înroleze într-însa oameni care, neaparținând neamului evreiesc, se angajează totuși să-i ajute pe evrei în faptele lor, să colaboreze cu ei la stabilirea domniei lui Israel peste lume..."*** ?

În încheiere, menționăm dorința noastră ca îndoielile exprimate mai sus să se dovedească a fi nefondate, lipsite de temei, iar actuala putere să conducă cu adevărat România pe un drum bun, ca nu cumva să ne sacrificăm trecutul și viitorul de dragul unui prezent ignobil și confuz.

București, 5 iunie 1997

APEL ADRESAT PARLAMENTULUI ROMÂNIEI

În aceste momente cruciale pentru istoria neamului românesc, considerăm absolut inadmisibil ca integrarea în NATO să fie făcută cu prețul renunțării la drepturile României asupra teritoriilor românești anexate de fosta URSS, în parte pe baza Tratatului Molotov - Ribbentrop, care se limitează numai la Basarabia, pretențiile asupra Bucovinei fiind ridicate abia la 23 Iunie 1940, adică numai cu trei zile înainte de ultimatumul care ne-a fost dat la 26 Iunie 1940. În Iunie 1940 Germania se găsea în război cu Franța și în această nouă situație Stalin a crezut că poate să ridice pretenții asupra întregii Bucovine. Germania a răspuns că Bucovina nu a aparținut niciodată Rusiei și că pretențiile acesteia depășesc limitele acordului Ribbentrop - Molotov, care ceda influenței sovietice doar teritorii românești care mai fuseseră sub ocupație rusă. Stalin a răspuns că renunță la partea de sud, dar are nevoie de nordul Bucovinei pentru legătura feroviară între Basarabia și Lemberg.

Cât privește ținutul Herța, situația este și mai gravă. El nu numai că nu a fost menționat în Tratatul germano - sovietic, dar nici în discuțiile avute asupra Bucovinei nu a fost amintit. În cursul anexării, ținutul Herța a fost pur și simplu invadat, luat cu japca. Ulterior, Molotov a explicat anexarea acestui teritoriu ca "o eroare cartografică". Acestui jaf actualul guvern al României îi dă girul legalității. Încă și astăzi, în ținutul Herța, procentul de populație românească este de aproape 100%.

"Reunificarea tuturor Românilor în limitele frontierei de dinainte de ultimul război mondial trebuie să fie obiectivul strategic numărul unu al statului român, obiectiv căruia toate celelalte trebuie să-i fie subordonate"*, spune domnul Varlam în articolul "Drepturile României, NATO și Tratatul cu Ucraina" din ziarul "Țara"- Chișinău, 11 - 14 Martie 1997. Și mai departe: *"Acest obiectiv se înscrie în perspectiva termenului lung, ceea ce înseamnă că anumite obiective tactice, conjunctural urgente, pot fi momentan prioritare. Dar această prioritate exclude abandonarea obiectivului strategic și inversarea ierarhiei : obiectivele tactice trebuie să fie permanent compatibile cu cel strategic și urmărirea lor să nu împieteze nici un moment asupra lui."

Charta Atlanticului, enunțată de Roosevelt și Churchill în 1941, care motivează intrarea Aliaților în război și ale cărei principii au fost adoptate de Națiunile Unite în 1945, recunoaște ca granițe definitive în Europa pe cele existente la 2 Septembrie 1939 și care nu pot fi modificate fără consult popular. "*Într-adevăr, Charta ONU stabilește că (I)* status-quo ante bellum *constituie ordinea politico-teritorială legitimă, că (II) anexările, cuceririle și constituirea de zone de influență sunt proscrise și că (III) nici o modificare a frontierelor internațional recunoscute în ajunul declanșării celui de-al doilea război mondial (2 Septembrie 1939) nu se poate face fără consultarea prealabilă a populației de pe teritoriul care face obiectul trecerii de sub suveranitatea unui stat sub cea a altui stat''* (*apud* "Drepturile României, NATO și Tratatul cu Ucraina"). Și mai departe : *"Acest principiu este conform ideii de drept aferente democrației, care face din autodeterminare (voința națională) singurul izvor legitim al suveranității. Dar dreptul internațional (Charta ONU) interzice secesiunea și afirmă dreptul fiecărui popor de a avea un singur stat... De aceea, diplomația română are obligația să invoce Charta ONU și să protesteze contra discriminării la care România a fost supusă cu privire la anularea efectelor pactului sovieto-nazist și la primirea în NATO, pentru a obține subordonarea condițiilor puse României pentru primirea în NATO față de principiile ONU*" (*ibidem*).

"În privința anulării pactului sovieto-nazist, România a făcut obiectul unei discriminări, fiind exclusă de la* restitutio in integrum *care a fost, pentru Republicile Baltice, efectul automat, imediat și recunoscut al denunțării acestui pact de către puterile contractante (este drept că regimul neo-comunist și pro-rus de la București nu a întreprins în acel moment prielnic nici o acțiune în vederea reafirmării suveranității românești asupra teritoriilor anexate de către URSS . Pactul Ribbentrop-Molotov a fost condamnat în termeni severi de către toți membrii comunității internaționale din care vrem să facem parte aderând la NATO și la Uniunea Europeană. De aceea, nici unul dintre aceste state nu poate să admită că este de acord cu discriminarea la care este supusă România privind efectele acestui Pact, nici că se opune dreptului României de a cere încetarea acestei discriminări - cu atât mai mult cu cât afirmarea unui drept legitim nu este o revendicare".

În concluzie, Tratatul Româno-Ucrainean din 2 Iunie 1997 a fost semnat fără nici o bază istorică și în totală nesocotire a dreptului internațional favorabil nouă : el compromite refacerea unității naționale a României și este absolut de neconceput să se accepte implicit și fără nici o constrângere valabilitatea Tratatului Ribbentrop-Molotov, cu gravele sale consecințe pentru România, în timp ce el a fost declarat nul de toate țările, inclusiv de URSS, la 24 Decembrie 1989.

Dorim să reamintim că prin Declarația Parlamentului României privind Referendumul din Ucraina, adoptată cu unanimitate de voturi în ședința din 28 Noiembrie 1991, s-a cerut Parlamentelor și Guvernelor statelor care vor recunoaște independența Ucrainei, să declare expres că această recunoaștere NU se extinde asupra teritoriilor românești încorporate cu forța în fosta URSS (respectiv Bucovina de Nord, ținutul Herța, ținutul Hotin, precum și județele din sudul Basarabiei) .

Subliniem că în Declarația mai sus amintită sunt incluși ca semnatari actuali membri ai Guvernului și Parlamentului care au făcut parte din Parlamentul anterior (inclusiv dl. Ministru de Externe Adrian Severin).

Menționăm că toți românii doresc includerea României în NATO și că în toate acțiunile noastre am sprijinit față de forurile competente americane încadrarea în NATO a României.

Facem apel către Domnii Parlamentari români să-și examineze conștiința, să dea dovadă de demnitate națională și de responsabilitate față de destinul istoric al națiunii române și să nu voteze ratificarea Tratatului cu Ucraina.

8 Iunie 1997

Semnatari :

Dr. Alexander Ronnett,
Președinte al de onoare al *Romanian-American National Congress*

Dr. George Duma,
Președinte al *Romanian-American National Congress*

Traian Golea,
Președinte al *Romanian Association of South Florida*

Ion Nicoară,
Președinte al *Romanian Association of Arizona*

TALMUDUL

"Eu nu sunt cetăţean american de religie mozaică. Eu sunt evreu. Sunt american de 63 de ani, dar sunt evreu de 4000 de ani."

Rabinul Stephen S. Weise

12. CONŢINUTUL TALMUDULUI (4)

Cel de al patrulea Ordin al Talmudului este intitulat *NESIKIN*-**PREJUDICIILE**. Ordinul conţine 10 tractate în cuprinsul cărora este expus sistemul juridic al iudaismului.

Înainte de orice, Talmudul este un cod moral, morala iudaică fiind total deosebită de morala creştină, dar sensibil asemănătoare cu morala islamică. Cele trei mari religii monoteiste, mozaismul, creştinismul şi mahomedanismul, sunt de acord numai asupra faptului că o etică naturală, nereligioasă, nu este posibilă. Cei mai mulţi oameni nu pot fi călăuziţi pe calea binelui, nu pot fi determinaţi să aibă un comportament moral, decât prin teama de Dumnezeu. Dumnezeu vede totul şi El răsplăteşte faptele bune, pedepsindu-le pe cele rele. Spre deosebire însă de creştinism, în cele două religii semitice, dreptul şi etica sunt inseparabile de religie. Între crimă şi păcat, între dreptul penal şi dreptul religios, nu este nici o deosebire. Orice faptă condamnabilă este un delict împotriva lui Dumnezeu, o profanare a omniprezenţei Sale şi a numelui Său sacru.

Sistemul juridic iudaic nu este expresia edictelor unui suveran. El s-a născut din activitatea unei curţi superioare de justiţie - Sinedriul, o instituţie asemănătoare unei academii în care este studiată voinţa lui Dumnezeu, formulându-se apoi modalităţile de a o aplica. Astfel, întreaga viaţă a comunităţilor iudaice este organizată în spiritul principiilor etico-religioase.

Primele trei tractate ale acestui ordin formează o unitate, corespunzând denumirii ordinului, dar din cauza amploarei problematicii abordate, materialul conţinut - dreptul penal şi dreptul civil iudaic - a fost defalcat în trei tractate.

1. Bawa kamma - **Prima poartă** (Tractatul conţine 10 capitole, cu referire la *Ieşirea*, capitolul 21, versetul 12 şi următoarele, unde se află formulat unul dintre principiile de bază ale moralei iudaice: ''*... suflet pentru suflet, ochi pentru ochi, dinte pentru dinte, mână pentru mână, picior pentru picior, arsură pentru arsură, rană pentru rană, vânătaie pentru vânătaie*", şi capitolul 22, intitulat "*Pedepse pentru furt şi alte păcate*").

Prima parte a tractatului se ocupă cu diferitele forme de vătămări, ele fiind sistematizate după titlurile din textul biblic: vătămările cauzate de "*un bou care împunge de moarte bărbat sau femeie...* ", vătămările provocate "*unui bou sau asin care va cădea în groapa săpată pentru o fântână*", pagubele cauzate culturilor şi cele cauzate de incendii. În continuare, sunt enunţate prescripţii privind şi alte prejudicii, precum şi datoria celor vinovaţi de a oferi reparaţii şi a cere iertare celor vătămaţi. În finalul tractatului, sunt formulate reglementările în cazuri de furt şi tâlhărie.

2. Bawa mezia - **Poarta din mijloc** (Tractatul conţine 10 capitole).

Un tractat cu multiple aplicaţii, prin importantele teme pe care le tratează: obiecte găsite, obiecte date în păstrare, cumpărari, dobânzi, împrumuturi, chirii, arenzi, munca salariată. *Ghemara* acestui tractat prezintă multe biografii ale învăţătorilor Legii. În partea aggadică este sugerată opinia că distrugerea Ierusalimului s-a datorat îndârjirii cu care locuitorii săi se cramponau de anumite privilegii în flagrantă contradicţie cu spiritul şi litera poruncilor. În opoziţie cu acest comportament, învăţaţii reamintesc porunca divină care cere ca toţi oamenii să se bucure de aceleaşi drepturi.

3. Bawa batra - **Ultima poartă** (Tractatul conţine 10 capitole).

În acest tractat sunt prezentate amănunţit prescripţiile referitoare la utilizarea, vânzarea şi măsurarea terenurilor şi a imobilelor, dreptul de moştenire, ieşirea din indiviziune şi diferitele documente necesare în aceste operaţiuni. Tractatul se încheie cu o parte aggadică, în care se face elogiul bogăţiilor Ţării Israel.

4. Sanhedrin - **Curtea juridică supremă** (Tractatul conţine 11 capitole).

Acest tractat are, atât pentru evrei, cât şi pentru creştini, o deosebită fascinaţie. Interesul creştinilor este explicabil prin faptul că Iisus Hristos a fost prins de slujitorii acestui înalt for iudaic, unde "*arhiereii, bătrânii şi tot sinedriul căutau mărturie mincinoasă împotriva lui Iisus, ca să-l omoare*" (*Matei* 26, 59). Acolo, în urma unui proces sumar, a fost condamnat la moarte, procuratorului roman de la Ierusalim - Pontiu Pilat nerămânându-i altceva de făcut decât să ratifice sentinţa de condamnare prin răstignire. Importanţa acordată de evrei acestei instituţii este justificată prin faptul că, după distrugerea Ierusalimului, sinedriul a îndeplinit rolul de for conducător, atât religios cât şi politic.

În partea finală, tractatul se ocupă cu escatologia iudaică, adevărata şi falsa învăţătură despre venirea lui Mesia, învierea şi lumea viitoare. În *halacha* tractatului sunt descrise diferitele instanţe judecătoreşti care au funcţionat în perioada celui de al doilea Templu. De asemenea, se vorbeşte despre judecători şi martori, despre pedepsele capitale şi alte probleme ale dreptului criminal.

5. Makkot - **Pedepsele corporale** (Tractatul conţine 3 capitole).

În acest tractat este prezentat modul de hotărâre şi execuţia pedepselor corporale. Aceste pedepse se aplică, de obicei, în cazurile de mărturie mincinoasă dovedite. În partea finală, sunt amintite recompensele divine pentru actele filantropice, precum şi poruncile date de Dumnezeu în acest sens.

6. Şwuot - **Jurămintele** (Tractatul conţine 6 capitole).

Jurămintele care conduc la litigii sunt discutate în faţa instanţelor de judecată, unde toate persoanele implicate sunt considerate egale.

7. Edujjot - **Mărturiile** (Tractatul conţine 8 capitole).

Importanţa acestui tractat rezidă în faptul că, sub aspect istoric, el constituie nucleul originar al *Mişnei*, cuprinzând colecţia celor mai vechi tradiţii sistematizate de învăţaţii de la Iamnia. Colecţia iniţială a fost extinsă prin activitatea învăţaţilor din generaţiile următoare. Acest tractat nu are *ghemara*, dar toate prescripţiile sale sunt discutate şi analizate în alte părţi ale Talmudului.

8. Awoda sara - **Idolatria** (Tractatul conţine 5 capitole).

Textual, denumirea tractatului este ''Religiile străine''. De-a lungul întregii lor istorii, evreii au trăit în mijlocul unor populaţii idolatre. Cum aceste religii au exercitat o puternică atracţie asupra populaţiei evreieşti, conducătorii lor spirituali au simţit nevoia să ridice un zid de izolare în jurul comunităţii iudaice. În relaţiile cu populaţii adepte ale unor religii străine, evreilor nu le este îngăduit nici un compromis. Dacă totuşi necesitatea supravieţuirii în mijlocul unor populaţii ostile i-a determinat pe învăţaţii evrei să permită anumite compromisuri, în cazul idolatriei, desfrâului şi vărsării de sânge nu există decât o singură cale de ieşire: martiriul. Pentru a-i proteja pe conaţionalii lor de influenţe dăunătoare, învăţaţii Legii au elaborat prescripţii care îngreunează raporturile intime cu alte popoare.

9. Awot - **Strămoşii** (Tractatul conţine 5 capitole).

În acest tractat sunt colectate maximele datorate celor mai importanţi învăţaţi, părinţii legii talmudice. O parte din aceste sentinţe şi aforisme sunt sistematizate în succesiunea istorică a celor care le-au rostit, dar cele mai multe sunt înşirate fără vreun criteriu de sistematizare. Nici acest tractat nu are *ghemara*, dar ca o anexă, acest al patrulea Ordin este completat cu o colecţie *Baraita* (învăţăturile teologilor tannaiţi), denumită "*Awot de Rabbi Natan*".

10. Harajot - **Verdictele** (Tractatul conţine 3 capitole).

Tractatul are ca temă principală reglementările care au la bază erori şi în consecinţă au condus la verdicte greşite. Motivul care face necesară reamintirea lor este numărul mare de suferinţe cauzate de astfel de hotărâri judecătoreşti, multe dintre ele având la bază ordonanţe şi acţiuni ale marilor preoţi. Tractatul se încheie cu prezentarea ierarhiei diferitelor categorii de învăţaţi.

*

La sfârşitul celui de al patrulea Ordin, în ediţiile Talmudului babilonian, sunt anexate câteva tractate, formulate ulterior tractatelor *Mişnei*, care conţin însă materiale importante datând din perioada în care aceasta a fost elaborată, dar omise, din diferite cauze, la vremea respectivă.

*

În încheierea prezentării celui de al patrulea Ordin al Talmudului, iată câteva scurte extrase din cuprinsul lui.

Rabbi [apelativ folosit pentru Rabbi Jehuda I, Prinţul - n.n.], *în anii de secetă, îşi deschidea cămările sale cu provizii. El spunea: ''Pot să intre cunoscătorii Bibliei, cunoscătorii Mişnei, cunoscătorii Talmudului, cunoscătorii Aggadei şi cunoscătorii Halachei, dar nu-i ajut şi pe cei fără învăţătură''. Rabbi Jonatan, fiul lui Amram, a venit şi el şi l-a rugat: ''Învăţătorule, ajută-mă şi pe mine!''. El i-a spus: ''Fiule, ai citit Biblia?''. Nu, i-a răspuns acesta. ''Ai învăţat Mişna?''. Nu, a răspuns din nou acesta. ''Atunci, dacă eşti neştiutor, de ce trebuie să te ajut?''. El i-a răspuns: ''Ajută-mă ca pe un câine, ca pe un corb!''* [aluzie la versetul 9 din *Psalmul* 146]. *Atunci Rabbi l-a ajutat cu provizii. După ce solicitantul de ajutor a plecat, Rabbi s-a aşezat şi a exclamat supărat: ''Vai mie, dacă am ajuns să dau pâinea mea celor neînvăţaţi!''. Atunci Rabbi Simon, fiul său, i-a replicat: ''Oare nu este posibil ca Jonatan, fiul lui Amram, să fi fost ucenicul tău şi să nu vrea să dobândească avantaje de pe urma cunoştinţelor sale?''. Au făcut investigaţii şi au stabilit că aşa fusese. Atunci Rabbi a spus: ''Poate să vină oricine să-i dau provizii''* (**Bawa batra** 8 a).

Akawja, fiul lui Mahalel, spune: ''Dacă acorzi importanţă la trei lucruri, nu vei fi pus în situaţia să greşeşti: să ştii de unde vii, încotro mergi şi, în viitor, în faţa cui va trebui să dai seama. De unde vii? Dintr-o picătură urât mirositoare. Încotro mergi? Spre locuri cu murdărie, larve şi vermină. Şi în viitor, în faţa cui trebuie să dai seama? În faţa Regelui Regilor, cel Sfânt şi Slăvit'' (**Mişna Awot**, I-IV, 22).

Rabbi Simon spune: ''Când stau trei oameni la masă şi nu vorbesc despre îndrumările Legii, este ca şi cum s-ar afla la jertfă pentru morţi, căci este scris: «Toate mesele sunt pline de vărsături, nici un loc nu mai este curat» (*Isaia* 28, 8). *Dar acolo unde stau trei oameni la masă şi vorbesc despre îndrumările Legii, este ca şi cum s-ar ospăta la masa Celui Atotputernic, căci este scris: «Şi mi-a zis bărbatul acela: Aceasta este masa cea dinaintea Domnului»* (*Iezechiel* 41, 22)'' (**Mişna Awot** III, I-IV, 22).

A fost odată un om care a construit un zid în faţa ferestrei vecinului său. Vecinul i-a spus: ''Îmi iei lumina, îmi faci întuneric''. Omul i-a răspuns: ''Îţi astup fereastra şi îţi deschid alta deasupra zidului meu''. Vecinul i-a răspuns: ''Atunci îmi deteriorezi peretele''. Omul i-a spus: ''Atunci dărâm peretele până la înălţimea noii ferestre şi fac fereastra deasupra zidului meu, în peretele nou construit''. Vecinul i-a obiectat: ''Un perete vechi la bază şi nou în partea superioară, nu ţine''. Atunci omul i-a spus: ''Voi dărâma peretele până la temelie, îl construiesc din nou şi fac fereastra la înălţimea cuvenită''. Vecinul i-a replicat: ''Un perete nou într-o casă veche nu rezistă''. Atunci omul i-a spus: ''Voi dărâma toată casa şi voi construi una nouă, cu ferestrele la înălţimea cuvenită''. Vecinul a ripostat: ''În această situaţie [cât va dura construirea noii case], *eu nu am unde să locuiesc''. Omul i-a spus: ''Îţi voi închiria o încăpere în care să locuieşti''. Vecinul i-a răspuns: ''N-am de gând să fac aşa ceva''. Faţă de acestea, Rab Chama a spus: ''Pe drept proprietarul casei a împiedicat înfăptuirea acestor planuri''* (**Bawa batra** 7 a).

(va urma)

Gabriel CONSTANTINESCU

EMMANUEL RATIER présente

LES GUERRIERS D'ISRAËL

Enquête sur les milices sionistes

FACTA

Textul de mai jos reproduce întocmai documentele A/C.6/L.869 al Adunării Generale și A/C. 6/L.869 al Consiliului de Securitate din 15 noiembrie 1972, documente publicate de Națiunile Unite.

Din păcate, conținutul lor a rămas literă moartă, mai marii lumii de atunci, ca și cei de astăzi, ocolind cu grijă terorismul sionist în acțiunile lor de condamnare și reprimare a terorismului internațional.

(urmare din numărul trecut)

DESPRE TERORISM

NAȚIUNILE UNITE

Sesiunea 27 COMISIA 6

MEMBRII UNOR GRUPĂRI TERORISTE ȘI SIONISTE CARE AU OBȚINUT FUNCȚII IMPORTANTE ÎN ORGANISME GUVERNAMENTALE ISRAELIENE

MENAHEM BEGIN

Conducător al *Irgun*-ului. A făcut parte din guvernul de coaliție al Israelului în calitate de ministru fără portofoliu. Ulterior, lider al opoziției, de la plecarea sa din guvern în semn de protest față de acceptarea de către Israel a planului Rogers de reglementare provizorie a relațiilor cu Egiptul, în 1970.

MORDECHAI BEN-PORAT

Membru al grupării *Haganah*, de la intrarea sa, în 1945, în secția infanterie. A participat la mai multe acțiuni înainte de a fi trimis în Irak pentru a organiza emigrarea evreilor irakieni în Israel. A aderat la partidul *Rafi*; membru în secretariatul *Mapai*, membru al *Knesset*-ului.

ARIE BEN-ELTEZER

Membru în *Irgun*. Arestat de autoritățile britanice și exilat în Kenya, el a revenit în Palestina în 1947. A devenit vice-președinte al *Knesset*-ului și președinte al comitetului executiv al partidului *Herut*.

JACOB BEN-YEHUDA

Conducător al Mișcării Sioniste (1935-1938). A fost membru activ în *Palmach* (ramura militară a grupării *Haganah*) în perioada 1940-1945. Din 1951 a ocupat un post de șef de departament în Ministerul Apărării.

MATITIAHU DAGAN

A fost ofițer de legătură al grupării *Haganah* pe lângă autoritățile britanice. A participat activ la activitățile teroriste ale grupării *Haganah* între anii 1939 și 1948. General de brigadă în armată până în 1959, an în care a fost numit consul general al Israelului la Chicago (1959-1960), apoi la Dallas, Texas (1960-1962). A fost transferat ulterior la Ambasada din Otawa, în calitate de consilier de ambasadă.

MOSHE DAYAN

S-a afiliat de foarte tânăr la *Haganah*. A fost arestat de autoritățile britanice la Acra și deținut, din 1939 până în 1941, pentru activitate teroristă. A comandat grupul terorist al *Haganah* în timpul războiului din 1948 împotriva arabilor și în timpul asediului Ierusalimului. A fost șef de stat major general pentru regiunea sud (1952) apoi pentru regiunea nord (1952-1953). Ulterior a devenit ministru al Apărării.

EPHRAIM DEKEL

Șef al serviciului de informații al grupării *Haganah* din 1937 până în 1951. Arestat de autoritățile britanice în 1940 pentru terorism și deținut până la evadarea sa în străinătate (1946). A intrat în Ministerul Apărării unde, în 1949, a deținut postul de Director adjunct. Din 1950 până în 1952 a fost director al secțiunii navale a ministerului.

YACOV DORI

Comandant secund al trupelor grupării *Haganah* în 1926 și, în continuare, comandant al zonei Haifa, pentru aceeași grupare. În 1938 a fost numit șef de stat major al trupelor grupării *Haganah*, rămânând în această funcție până în 1947. Mai târziu a devenit președintele Institutului Israelian pentru Tehnologie.

DAVID ELAZAR

A comandat *Palmach*, secțiunea militară a grupării *Haganah*, și în această calitate a încercat, în 1948, să pătrundă în orașul vechi al Ierusalimului printr-o lovitură de forță. General de brigadă în timpul agresiunii contra Egiptului dintre 1949 și 1956. Ulterior șef de stat major al armatei israeliene.

LEVI ESHKOL

Sosit în Israel în 1914. A făcut parte din înaltul comandament al grupării *Haganah* în perioada 1944-1948. Director general în Ministerul Apărării în 1948 și 1949. A mai ocupat funcțiile de ministru al Agriculturii și ministru al Finanțelor, înainte de a deveni premier al Guvernului israelian, în iunie 1963.

DAN EVEN

Sosit în Israel în 1934. Director adjunct al serviciului de planificare al grupării *Haganah* între 1941 și 1945. Din 1961, director al aeroporturilor în Ministerul Transporturilor.

NATHAN FRIEDMAN-YELLIN

Conducătorul grupului *Stern*. Complice la asasinarea mediatorului ONU, contele Folke Bernadotte. Încarcerat, împreună cu un alt membru al grupului *Stern*, în 10 februarie 1948. Eliberat în urma unei amnistii generale, și-a ocupat locul său, în 1950, în Parlamentul israelian.

ISRAEL GALILI

Era deja unul dintre conducătorii *Haganah* în momentul când a emigrat în Israel. Într-o anumită perioadă a fost chiar comandantul grupării. Mai târziu a devenit ministru adjunct al Apărării. Ulterior, ministru fără portofoliu.

ARON HEICHMAN

Sosit în Israel în 1930. A fost comandantul grupării *Haganah* până în 1934. A făcut parte din statul major general *Irgun* până în 1940. Ulterior, director general adjunct al Zionist Organisation of America-House (Z.O.A.).

MORDECHAI HOD

A servit în secțiunea militară (*Palmach*) a grupării *Haganah*. A exercitat diferite funcții de comandă în armata aeriană a Israelului, ajungând chiar comandantul Armatei aerului.

SHMUEL KATZ

A făcut parte din înaltul comandament al organizației *Irgun Zvai Leumi* în 1946. Membru al primului *Knesset* israelian.

ELIAHU LANKIN

Sosit în Israel în anul 1933. În 1943 a intrat în *Irgun* (districtul Ierusalim). Deportat din Palestina de autoritățile britanice în 1945. Ajuns la Paris după o evadare reușită, a organizat în Europa diverse secțiuni ale organizației *Irgun*. Membru în *Knesset* (1949-1951).

YACOV (JACOB) MERIDOR

Sosit în Israel în 1932. S-a afiliat organizației *Irgun* în 1933, fiind comandant secund al acesteia între anii 1944-1948. Exilat în 1945. A evadat de șase ori. Membru în primul, al doilea și al treilea *Knesset*. Ulterior, președintele comitetului central al partidului *Herut*.

YITZHAK RABIN

Unul dintre cei mai importanți teroriști sioniști; membru al secției *Palmach* din gruparea *Haganah*. A înaintat încet-încet în grad, ajungând, în perioada mandatului britanic, comandant în *Palmach*. Mai târziu este avansat general în armata Israelului. Ulterior, ambasador al Israelului în Statele Unite. [Ajuns premier al Israelului, a fost asasinat în 1995 de studentul talmudist Yigal Amir - n. n.].

MOSHE SNEH

Comandant al grupării *Haganah* din 1940 până în 1946. A aderat în 1948 la partidul *Mapam* și a preluat aripa de stânga a acestui partid, aripă care a îmbrățișat cauza Israelului. A avut cel dintâi ideea de a recurge la acte de terorism împotriva autorităților britanice. A devenit, mai târziu, membru în *Knesset*.

YIGAL YADIN

A fost ofițerul din *Haganah* însărcinat cu misiuni operative și a participat la atacul de la Jaffa, atac efectuat în cooperare cu organizația *Irgun* (aprilie 1948). Ulterior, șeful statului major general al armatei israeliene.

*

Documentul Organizației Națiunilor Unite din 15 noiembrie 1972, document a cărui primă parte am reprodus-o integral în numărul trecut al "Punctelor Cardinale", prin însăși titulatura sa, *Organizațiile teroriste sioniste în Palestina - structura și ideologia lor*, își limitează aria de investigație la activitatea terorismului evreiesc pe teritoriul palestinian, acolo unde, în mai 1948, a luat ființă Statul Israel. Aceeași precizare este valabilă și pentru partea a doua a documentului pe care am reprodus-o mai sus. Ea se referă numai la: *Membrii unor grupări teroriste și sioniste care au obținut funcții importante în organisme guvernamentale israeliene.*

Terorismul evreiesc, originea și formele sale de manifestare, constituie însă un fenomen mult mai complex, din care documentul Consiliului de Securitate nu a surprins decât un aspect, ignorând extensia sa în spațiu și timp. Cu toate acestea, publicarea lui în anul 1972 a constituit un eveniment care astăzi nu ar mai fi posibil. De la acea dată, ca o constantă a vieții politice internaționale, toate tentativele Consiliului de Securitate de a sancționa, chiar și numai simbolic, abuzurile săvârșite de Statul Israel, în dispreţul tuturor normelor de drept internațional, cu precădere al drepturilor omului, s-au izbit de *veto*-ul Statelor Unite.

Pentru o cunoaștere și înțelegere completă a terorismului sionist este necesar să se cerceteze originile lui. Or aceste origini sunt legate de fenomenul denumit *"revizionism"* și de fondatorii săi, Vladimir Yevguenievich Jabotinsky (în ebraică Z'ev Yona Jabotinsky), evreu rus, născut la Odesa în 1880, și Yosef Trumpeldor, de asemenea evreu rus, născut la Pyatigorsk (Caucazul de Nord) în 1880.

În anul 1925, Jabotinsky a întemeiat *Uniunea sionistă revizionistă (Ha Tzohar)*, mai cunoscută sub denumirea de *"mișcarea revizionistă"*, termenul de *"revizionism"* referindu-se atât la repunerea în discuție a politicii de conciliere duse de Executivul sionist față de britanici, cât și, mai ales, la forțarea guvernului britanic de a nu mai limita imigrarea evreilor în Palestina.

La rândul său, Yosef Trumpeldor a fost cel care a înființat principala organizație sionistă revizionistă alcătuită din tineri evrei, denumită *Betar* (după numele fortăreței unde, în sec. II d. Chr., armata răsculaților evrei, condusă de legendarul războinic Bar Kochba, a dat ultima bătălie împotriva legiunilor romane), sau *B'rith Trumpeldor - Alianța Trumpeldor*.

La scurt timp de la înființare, organizația *Betar* își va constitui centre de activitate cu caracter paramilitar în mai toată Europa, acestea devenind pepiniere ale terorismului sionist până în ziua de astăzi.

Ne vom mulţumi de data aceasta, având în vedere numărul mare de titluri care se cer consemnate (multe dintre ele prezente şi chiar lansate la Târgul Internaţional de Carte – Bucureşti, 5-9 iunie 1997), mai degrabă cu o trecere în revistă decât cu nişte recenzii propriu-zise. (S-ar putea ca asupra unora dintre acestea să revenim în numerele următoare). Menţionăm din capul locului că am semnalat selectiv doar titluri pe care le-am considerat interesante pentru cititorul cu sensibilitate creştină sau cu orientare de dreapta.

marginalii

Editura "Anastasia" (al cărei stand – închinat memoriei lui Nae Ionescu – a dominat de departe, sub aspect "scenografic", ediţia din anul acesta a Târgului Internaţional de Carte) oferă trei titluri noi (la care se adaugă un catalog festiv, marcând împlinirea a cinci ani de la întemeierea editurii, precum şi apariţia titlului cu numărul 100).

În centrul atenţiei (în pofida unui evident boicot mediatic, mai ales din partea Televiziunii Naţionale şi a presei culturale de stânga) s-a aflat *Corespondenţa de dragoste* a lui **NAE IONESCU** (de fapt, schimbul de scrisori – peste 500 – cu soţia sa, Elena-Margareta Fotino, acoperind perioada 1911-1935), ediţie în două volume (totalizând aproape o mie de pagini), remarcabil îngrijită şi prefaţată de d-na Dora Mezdrea. Cartea (ce include şi un bogat material ilustrativ) reprezintă un document de excepţie, atât pentru biografia profesorului, cât şi pentru imaginea de ansamblu a epocii. Constituind titlul cu numărul 100 al "Anastasiei", coperta volumului I (reprezentându-l pe Nae Ionescu în 1919) este reprodusă şi pe coperta catalogului informativ al editurii (v. fotografia alăturată).

Lucrarea Retractationes (*Revizuiria*) **FERICITULUI AUGUSTIN** vede pentru prima oară lumina tiparului în limba română, la aceeaşi editură bucureşteană (col. "Dogmatica"). Traducerea aparţine regretatului clasicist Nicolae I. Barbu, iar postfaţa ediţiei poartă semnătura altui mare cărturar mutat de la noi: patrologul Ioan G. Coman (a se vedea "Lămuririle editoriale"). Este lucrarea în care Fericitul Augustin (m. 430) îşi inventariază critic opera de până la anul 427.

Fericiţii nebuni pentru Hristos de **IOAN KOVALEVSKY** (trad. rom. Boris Buzilă) oferă o sinteză asupra fenomenului mistic al "nebuniei pentru (întru) Hristos", dar şi o amplă colecţie de biografii exemplare, fiind avut în vedere mai ales spaţiul spiritual al Rusiei pravoslavnice (unde "fenomenul" – altminteri de origine grecească – a cunoscut o deosebită eflorescenţă, până la fruntariile secolului XX). Lansat odată cu *Revizuirile* augustiniene, volumul s-a bucurat de călduroasa prezentare a Părintelui Constantin Galeriu.

Din catalogul Editurii "Anastasia" rezultă că, în săptămânile următoare, vor apărea alte câteva titluri de mare interes: I. L. Caragiale, *Nimic fără Dumnezeu (articole şi notiţe critice)*, cu o prefaţă a d-lui Alexandru Paleologu; *Istorie şi Providenţă. Pagini alese din scrierile contelui Joseph de Maistre* (trad. şi prefaţă: Tatiana-Ana Fluieraru; postfaţă: Toader Paleologu); Sf. Teofan Zăvorâtul, *Ce este viaţa duhovnicească* (col. "Comorile Pustiei"); Sf. Ambrozie (al Milanului), *Despre Duhul Sfânt* (prima traducere într-o limbă modernă a textului ambrozian, realizată şi prefaţată de pr. prof. dr. Vasile Răducă); şi, în fine, *Acatistele* lui Sandu Tudor (în col. "Poeţii Rugului Aprins", cu o prefaţă a Î. P. S. Bartolomeu Valeriu Anania; a se vedea şi pagina de poezie a numărului de faţă).

Un eveniment editorial, deopotrivă cultural şi religios, este apariţia, în excelente condiţii, la Editura Institutului Biblic şi de Misiune al B. O. R., a noii versiuni româneşti a *PENTATEUHULUI* (cele cinci cărţi biblice atribuite lui Moise), realizată şi comentată de Î. P. S. Bartolomeu Valeriu Anania, Arhiepiscopul Clujului, Vadului şi Feleacului (căruia îi apăruse nu demult, la "Anastasia", şi retălmăcirea comentată a *Cărţii lui Iov*). Căutând să reimpună în Ortodoxia românească tradiţia *Septuagintei* (întreruptă în urmă cu mai bine de 60 de ani, prin opţiunea lui Gala Galaction – consfinţită în chip pripit de Sf. Sinod – pentru textul numit "masoretic" al Vechiului Testament, stabilit târziu în mediile iudaice), noul tălcuitor întreprinde una dintre cele mai însemnate opere cultural-religioase din ultima jumătate de veac.

La aceeaşi editură (col. "Viaţa în Hristos", seria "Liturgică"), trebuie semnalată, printre apariţiile mai recente, noua ediţie din *Despre viaţa în Hristos* a lui **NICOLAE CABASILA** (sec. al XIV-lea), în traducerea şi cu studiul introductiv al regretatului Teodor Bodogae (prima ediţie apăruse la Sibiu, în 1946). Trăirea creştină se realizează plenar prin Sfintele Taine, iar numai în al doilea rând prin "strădania proprie a credinciosului".

O menţiune merită şi volumaşul intitulat *Calea asceţilor. O călăuzire în viaţa duhovnicească* (în col. "Metanoia"), semnat de un creştin ortodox de origine finlandeză, **TITO COLLIANDER** (traducerea s-a făcut după ediţia franceză din 1973, de către Măriuca şi Adrian Alexandrescu). Autorul, profesor de religie, se adresează unui public foarte larg, având darul "vulgarizării" superioare, atât de rar astăzi la noi.

Din temeinica sinteză a teologului ortodox morav **TOMÁŠ ŠPIDLÍK**, *Spiritualitatea Răsăritului creştin. Manual sistematic* (apărută la Roma, în urmă cu aproape două decenii), Editura "Deisis" din Sibiu ne oferă deocamdată volumul întâi (476 pp.), în traducerea şi prezentarea editorului-teolog Ioan I. Ică jr. (col. "Mistica", seria "Monografii şi tratate"). Editorii o recomandă drept "cea mai amplă panoramă asupra spiritualităţii ortodoxe efectuată până acum". La sfârşit, pe lângă sumarul acestui prim volum, ni se oferă şi sumarul celor următoare; în total vor fi patru (ceea ce reprezintă şi un efort editorial de excepţie, pe care-l dorim dus la capăt cât mai repede cu putinţă, în aceleaşi frumoase condiţii grafice). Păcat că volumul n-a putut beneficia de o lansare pe măsură...

Standul Editurii "Deisis" de la Târgul Internaţional de Carte a găzduit în schimb, pe 8 iunie, lansarea celui de-al doilea număr ("Treapta a doua") al revistei *SCARA* (al cărei debut l-am semnalat în numărul trecut, oferind amănunte pe care nu le mai reluăm aici). Acest al doilea număr ni s-a părut superior celui dintâi, traseul publicistic al tinerilor autori fiind într-adevăr unul "suitor". În cele peste 200 de pagini pot fi aflate substanţiale contribuţii teologice, filologice, folcloristice etc., pe lângă alese pagini de poezie (Dragoş-Vasile Păslaru, Demostene Andronescu). Ne-au reţinut din nou atenţia, în mod deosebit, nume precum Florin Stuparu, Mihai Gheorghiu, Mirela Moldovan, Vladimir Manoliu, Cezar Bălăşoiu (care oferă o lecţie de traducere din latina medievală, dând o replică elegant-profesionistă cuplului Gh. Vlăduţescu-Dan Negreanu), N. Georgescu, Ioan Caraza etc. Între paginile 165-176 este reprodus integral (acum câţiva ani fusese publicat şi-n câteva numere consecutive ale revistei "Mişcarea") "Studiul asupra francmasoneriei" întocmit în 1937 de fostul Mitropolit al Ardealului, Nicolae Bălan, la solicitarea Sfântului Sinod (care l-a şi votat, în şedinţa din 11 martie 1937) – pe vremea aceea mult mai îndrăzneţ şi mai responsabil decât astăzi.

Şi pentru că tot veni vorba despre publicaţii periodice, să semnalăm şi apariţia primei reviste de studii geopolitice din România postbelică: ***EUXIN***. Lansarea ei a avut loc tot la Târgul Internaţional de Carte (standul Editurii "Antet"). Dintre cei care semnează în acest număr se cuvin menţionaţi măcar câtiva: prof. Gh. Buzatu, prof. Ilie Bădescu, Raoul Şorban, pr. Constantin Galeriu, Victor Bârsan, precum şi o seamă de reprezentanţi ai noii generaţii (Dan Dungaciu, George Roncea etc.).

Cartea creştină ne reţine atenţia şi prin alte câteva titluri recente. Astfel, la Editura Bizantină a apărut, în primăvara acestui an, versiunea românească a cărţii teologului grec **N. MATSOUKAS** (profesor la Universitatea din Thessalonik), *Introducere în gnoseologia teologică* (trad. Maricel Popa), ce aduce limpezimea duhului ortodox la graniţa adeseori controversată dintre teologie şi metafizica filosofică.

O editură târgovişteană (încă o afacere de familie, conform indicaţiilor de pe pagina a doua) – "Pandora" – se onorează (în pofida unui anume primitivism al tehnicii editoriale, ce agresează ochiul chiar de la primele pagini) prin publicarea unei noi traduceri româneşti din opera lui **PAUL EVDOKIMOV**: *Înnoirea spiritului. Studii de spiritualitate* (cu o scurtă notă introductivă a lui Olivier Clément). Spiritualitatea urmărită de Evdokimov este însăşi viaţa trăită la modul ortodox, atât în formele instituţionalizate ale Bisericii, cât şi în forme aşa-zis "domestice", personale sau familiale.

Primul volum din ***ENCICLOPEDIA DOCTRINELOR MISTICE*** coordonată de Marie-Madeleine Davy (având o întreagă echipă de traducători români, supravizaţi de d-na Adriana Babeţi şi d-l Eugen Dorcescu) a apărut nu demult la Editura "Amarcord" din Timişoara. Acest prim volum merge de la şamanismul arhaic (tratat de Mircea Eliade) până la "creştinismul primitiv" (aici încadrându-se, în viziunea autorilor, şi mistica bizantină!). Enciclopedia în discuţie reprezintă, de fapt, un şir micro-monografii autorizate, orânduite oarecum cronologic, dar şi pe arii geografice. Conţinutul general al celor patru volume, câte vor fi până la sfârşit, este indicat pe coperta finală.

☞

Am primit la Redacţie...

VULTURUL BRANCOVENESC - APARATORII NATIUNII

Dacă nu noi, atunci cine,
dacă nu acum,atunci când?

Virtute şi camaraderie,
competenţa şi tradiţie.

C O M U N I C A T

Luni se consumă la Neptun una din cele mai ruşinoase pagini ale istoriei neamului românesc. România, prin conducătorii ei, renunţă la demnitate (odată cu teritoriile în discuţie) în numele unor ţeluri de moment, utopice şi heirupiste. Mai mult decât atât, aleşii noştri o fac cu zâmbetul pe buze, încercând să ne demonstreze că e firesc să nu visăm, că e de bun simţ să nu fim băţoşi (verticali), că viitorul nu trebuie influenţat de trecut (!!!).

România şi românii, ţară şi popor în regresie, au renunţat în 1918 la românii din Transnistria, Maramureşul Central şi de Nord, Crişana de Vest, Banatul de Sud, precum şi la românii sud-dunăreni. Efectele s-au văzut. În 1940 s-au cedat, iar azi se renunţă, la Bucovina de Nord, la Basarabia de Nord şi cea de Sud etc. Efectele s-au văzut şi se vor vedea. Aproape am ajuns, datorită laşităţii diplomaţiei noastre externe, să fim nu o ţară înconjurată de români - cum spunea Iorga, ci o ţară înconjurată de teritorii româneşti. Chiar mai mult decât atât, în interiorul ţării, legi fabricate de oameni străini de neamul românesc netezesc desăvârşirea asimilării românilor în zonele unde sunt minoritari.

De ce toate acestea? Pentru a fi pe placul unora care oricum nu ne iubesc şi nu ne vor binele, ci îşi urmăresc numai profiturile şi interesele?

Noi românii devenim mai mici şi mai puţini ... Şi nu numai la propriu.

P.S. Dacă pe domnul preşedinte îl înţelegem oarecum, deoarece e singur şi încorsetat de lifte şi agenţi antinaţionali. Parlamentul sperăm să nu ratifice niciodată trădarea de luni 02.06.1997. Acolo, câteva sute de conştiinţe nu vor putea fi obligate aşa uşor să îngenuncheze. Măcar sub adăpostul laş al votului secret şi tot vor găsi o cale de a nu greşi în faţa istoriei. Că la urma-urmei, Bucovina etc. nu e a lor, nici ..., dar acest tratat va putea fi considerat cândva, chiar în cazul ratificării, ca fiind doar al lor, al semnatarilor, şi nu al Ţării, şi atunci alţi conducători leali neamului românesc îl vor arunca la coşul de gunoi.

01.01.1997 SECRETARIATUL

BUCUREŞTI, ROMÂNIA - STR.POPA SAVU 59A, SECTOR 1: TELEFON/FAX 40-01-617 1112.

Cuvine-se...

NECULAI SIMIONESCU

În preajma Sfintei Învieri din acest an al marilor încercări a plecat dintre noi, pe neaşteptate, discret şi uimitor de senin, fostul şef al studenţimii legionare din Centrul Universitar Iaşi, profesorul de Limba şi literatura română, NECULAI SIMIONESCU.

Fiu al unei numeroase şi modeste familii, Neculai Simionescu a crescut în duhul credinţei ortodoxe, al dragostei de neam şi ţară.

Atent la cuvânt, profund în judecată, plin de înţelegere şi dragoste, gata să-şi ajute camarazii cu sfatul şi fapta, el, Neculai Simionescu, fratele de credinţă şi luptă al lui Valeriu Gafencu şi al atâtor mii de camarazi, n-a încetat să spere niciodată într-o Românie "ca soarele sfânt de pe cer".

În timpul războiului, a fost închis în lagărul de la Tg. Jiu, apoi trimis cu batalioanele "Sărata" în linia întâi, pe frontul antibolşevic, fără o instruire prealabilă şi fără drept de permisie.

În timpul masivelor arestări de legionari din mai 1948, NECULAI SIMIONESCU a refăcut legături, a trimis legionari în munţi şi peste hotare, a investigat situaţia camarazilor din temniţe.

Până la urmă a fost şi el arestat. Chinurile anilor de anchete la Ministerul de Interne nu pot fi redate în cuvinte. Dumnezeu, în care a crezut nelimitat, l-a ferit de penitenciarele Piteşti şi Gherla. Ultima tentativă a călăilor de a-l face autor moral al abatoarelor reeducării din penitenciare s-a lovit de tăria lui de spirit, de rezistenţa lui de martir. După 1957, a fost trimis din Jilava, definitiv, în Zarca Aiudului.

Credinţa, înţelepciunea, caracterul său exemplar i-au prefăcut suferinţele în teste de iniţiere morală, trecând neîntinat prin mlaştina deznădejdii şi pădurea cu fiare sălbatice, urcându-şi Golgotha în tăcere şi demnitate.

După eliberarea din penitenciarul Aiud, în 1964, a făcut salahorie pe şantiere de construcţie, în Alba Iulia şi Bucureşti, iar în paralel, învingând privaţiuni incredibile, a absolvit, la fără frecvenţă, Facultatea de Filologie, devenind profesor de Limba şi literatura română. Multe serii de elevi din câteva sate ale Judeţului Iaşi, unde şi-a împlinit apostolatul, nu-l vor uita niciodată.

Avea o mare pasiune culturală. Îi plăcea să recite cu sensibilitate din noianul de poezii învăţate în lunga-i detenţie. Se bucura enorm de fiecare succes profesional şi cultural al oricărui camarad.

Verticalitatea caracterului său, chibzuinţa, neînfricarea, încrederea nestrămutată în destinul neamului românesc plecau din tăria credinţei sale şi din exersarea trăirii fără compromisuri, dobândite în şcoala Fraţilor de Cruce.

Dar germenii atâtor boli, pricinuite de mucenicia celor 17 ani de detenţie, au izbucnit concentrat şi spontan, într-o după-amiază de aprilie însorit, în grădina copilăriei sale, redobândită cu multe dificultăţi. Acest asalt final şi sfâşietor, NECULAI SIMIONESCU l-a întâmpinat eroic şi negrăit de lucid. Numeroşi camarazi, din Iaşi, Cluj, Bucureşti, l-au condus lângă părinţii săi, în cimitirul de pe una dintre colinele Iaşului, nu departe de casa în care copilărise.

Dumnezeu să-l aşeze acolo unde drepţii se odihnesc!

(La ediţia românească a operei fundamentale a lui Toma de Aquino, *Summa Theologica*, din care a apărut recent traducerea primului volum, ne vom referi într-unul din numerele viitoare, eventual în afara acestei rubrici).

"În sfârşit, avem în limba română marea carte care a explodat ca o bombă atomică a conştiinţei morale şi civice cu efect planetar: *Arhipelagul Gulag*!", exclamă d-l Alexandru Paleologu în deschiderea postfeţei ("Document politic? Creaţie literară?") pe care a binevoit să o scrie la proaspăta ediţie românească a capodoperei lui **ALEKSANDR SOLJENIŢÎN**. Ne aflăm, într-adevăr, în faţa unui eveniment deopotrivă editorial şi moral, pe care nevrednicia românească l-a întârziat ani îndelungaţi. Aflată imediat după 1989 în planurile Editurii "Humanitas", ea vede lumina tiparului abia în 1997, la Editura "Univers" (deocamdată primul dintre cele trei volume masive, sub titlul generic *Arhipelagul Gulag: 1918-1956. Încercare de investigaţie literară*). Din zgârcitele indicaţii ale editurii nu rezultă prea clar din ce limbă s-a făcut traducerea românească, semnată de d-l Nicolae Iliescu.

Odiseea cărţii a început în Occident, în 1973, într-un moment destul de tensionat al "războiului rece". Autorul a primit Premiul Nobel şi s-a făcut în jurul lui o enormă agitaţie, ce în urmă s-a dovedit doar conjuncturală. Occidentul nu pare a fi înţeles până la capăt mesajul cărţii lui Soljeniţîn, nici problematica extrem de complexă a lumii sud-est europene. Treptat, scriitorul a devenit incomod pentru clişeele ideologice ale Occidentului contemporan, mai ales după relativa destindere a relaţiilor ruso-occidentale din ultimul deceniu. Receptat ca un exponent al dreptei creştine, acuzat pe nedrept de excese "panslaviste" sau "slavofile", în fond nedigerabil pentru mentalitatea stângistă a "noii ordini mondiale", Soljeniţîn înfruntă astăzi – de la distanţă, slavă Domnului! – ostilitatea terorismului ideologic de sorginte masonică. Adevăraţii lui martori rămânem noi, răsăritenii (sau măcar aceia dintre noi care nu s-au lăsat ademeniţi de cântecul de sirenă al ideologiilor dizolvante – internaţionaliste, laice şi materialiste). De aceea, apariţia lui în limba română reprezintă încă o formă a *întoarcerii acasă*.

Păcat că volumul apărut la "Univers" este handicapat de o copertă penibilă, în genul romanelor de aventuri (sau de călătorii) "pentru copii şi tineret"; că un grafician ca Done Stan nu-şi poate sări peste propria umbră, e de înţeles; că însă un om de rafinamentul d-lui Mircea Martin s-a putut mulţumi, ca director de editură, cu un asemenea *kitsch*, e ceva ce se înţelege mai greu...

Cei doi martiri legionari căzuţi la Majadahonda, de la a căror jertfă s-au împlinit în ianuarie 60 de ani, sunt prezenţi în librăriile româneşti prin două reeditări poate nesperate: **VASILE MARIN** prin *Fascismul. Organizarea constituţională a Statului corporativ italian* (ed. a II-a, îngrijită – vorba vine! – de istoricul Radu-Dan Vlad, cu un cuvânt înainte de prof. univ. dr. Ioan Scurtu, Editura "Majadahonda", Bucureşti, 1997), iar **ION I. MOŢA** prin noua ediţie (scoasă de Editura "Alma") a traducerii *Protocoalelor Înţelepţilor Sionului* (apărută mai întâi în 1923). Primul titlu (ediţia princeps: 1933) reprezintă teza de doctorat în ştiinţe politice şi economice a celui care a scris *Crez de generaţie* (reeditat şi el, de curând, la aceeaşi editură), iar al doilea constituie una dintre cele mai controversate cărţi ale perioadei interbelice, atât prin textul propriu-zis al "protocoalelor", cât şi prin corpul de note şi comentarii (care nu aparţin decât parţial autorului *Craniilor de lemn*, la alcătuirea lor contribuind un grup de oameni de dreapta notorii în epocă, printre care şi profesorii Em. Vasiliu-Cluj şi I. C. Cătuneanu). Din păcate, aceste două apariţii recente sunt de calitate editorială mediocră, ca şi editurile care le-au iniţiat.

Răzvan Codrescu

Uzând de dreptul la replică, d-l Sergiu Aurel Marinescu, autorul cărţii **Prizonier în propria ţară**, *ne-a trimis un răspuns la articolul critic al d-lui D. Phillip, "Suficienţă, patologie sau impostură", publicat de noi în luna martie a. c. Regretăm că nu putem da curs acestei replici nedactilografiate şi pline de agramatisme, pe care o considerăm o sfidare la adresa publicaţiei noastre, indiferent de dreptatea sau nedreptatea autorului.*

Redacţia

Un ochi râde, altul plânge...

PROFESORUL DE RELIGIE

După o așteptare de aproape 50 de ani, profesorul de religie a revenit printre noi. La început, toată lumea a părut mulțumită: el, profesorul de religie, era un semn că vremea comunismului ateu a trecut ireversibil. Tinerii absolvenți de Teologie au pornit la treabă cu destul entuziasm, iar rezultatele, în plan sufletesc, n-au întârziat să se arate. În biserici au reapărut, senini și cuviincioși, marii absenți ai ultimei jumătăți de veac: copiii și adolescenții. Într-o generație adesea insuficient educată în familie, păscută fie de ispitele indiferentismului, fie de acelea ale negativismului (ajungând uneori până la manifestări de tip satanist), educația moral-religioasă din școli s-a constituit într-un benefic bastion al apărării valorilor fundamentale ale existenței (care stau toate în raport inefabil cu ideea de ordine divină).

Într-un învățământ suprasaturat de cadre didactice în vârstă, plictisite și nu o dată încremenite într-o mediocritate formalistă, profesorul de religie, tânăr prin forța împrejurărilor (mai ales în mediul urban) și plin de râvna celui ce-și simte chemarea misionară, a adus, în cele mai multe cazuri, o infuzie de prospețime și curățenie sufletească, dar și fascinația unei esențialități îndelung ignorate. Enclavă de "viață" într-un învățământ "mort", lui i s-ar fi cuvenit nu doar admirația și atașamentul unui mare număr de elevi, dar și un sprijin oficial pe măsură, pentru a i se permite să-și exercite cât mai eficient funcția spirituală și socială, într-o lume al cărei "pariu" cu istoria nu va putea fi câștigat decât printr-o prealabilă soluționare a profundei ei crize morale.

Or, ca în atâtea alte privințe, la noi lucrurile s-au petrecut pe dos. Profesorul de religie, în pofida importanței principiale a rolului său și în pofida realizărilor de care, cu voia lui Dumnezeu, s-a învrednicit în multe școli și licee, a devenit mai degrabă un "paria", atât al lumii bisericești, cât și al lumii școlare. Statutul său pendulează confuz între instituția care l-a format în principiu (Biserica) și instituția care l-a înfiat conjunctural (Școala), fiecare dintre ele tratându-l ca pe un marginal. Biserica pare să-i ia în serios numai pe absolvenții de Teologie care se preoțesc sau se călugăresc; ceilalți – iar cei mai mulți dintre aceștia sunt tocmai profesorii de religie – se văd tratați cu o rece condescendență (care trădează, de fapt, un iresponsabil dezinteres). Sau, s-ar putea spune, Biserica se raportează la profesorul de religie, nepreoțit și necălugărit, ca găina care ar fi clocit un ou de rață! Pe de altă parte, Școala, prin "profesioniștii" ei de modă veche, îl privește ca pe un intrus greu digerabil, pe care-l tolerează cu rele umori, pentru că stă în răspărul mai tuturor habitudinilor ei metodologice și ideologice, aducând "obscurantismul" lui Dumnezeu acolo unde s-a încetățenit convenția "luminilor" rațiunii omenești... (Un adevăr incomod, dar care trebuie rostit, este și acesta: profesorul de religie trezește un fel de gelozie, atât în rândul parohilor, cât și al profesorilor rutinați, care, spre deosebire de el, n-au nici un fel de "priză" la tinerele generații).

Religia însăși e tratată ca un fel de cenușăreasă a învățământului românesc, iar profesorul de religie nu găsește nicăieri un sprijin efectiv și o bunăvoință sinceră, trebuind să îndure mizeria materială, indiferența morală și chiar ostilitatea profesională. Cu un salariu lunar care se mișcă în jurul a 350.000 de lei (cam 50 de dolari americani!), lipsit de locuință proprie și de orice perspectivă de a avea una, ironizat de "colegi" și dus cu vorba de birocratismul instituțiilor laice și bisericești, obligat să se țină de programe și manuale încropite de mântuială (și care, adesea, se bat cap în cap) – profesorul de religie a revenit printre noi, după o așteptare de aproape 50 de ani, dar noi n-am fost pregătiți să-l primim în mod cuviincios, dovedindu-ne încă o dată, pe pielea lui și în nepăsare de Dumnezeu, puținătatea sufletească și incapacitatea administrativă, indiferent de culoarea politică a celor care – chipurile! – ne conduc.

V. A. M.

DE LA SINAGOGĂ LA KNESSET...

O știre incredibilă a făcut înconjurul lumii: în Țara Sfântă se discută, în Knesset, o lege prin care creștinismul ar urma să fie interzis. Creștinii sunt în stare de alertă, temându-se că, potrivit noii propuneri legislative israeliene, cei care posedă Noul Testament ar putea fi pedepsiți cu un an închisoare.

Christopher Walker, corespondent la Ierusalim al prestigiosului "The Times", comunica deunăzi, sub titlul *Proposed Israeli Act will outlaw New Testament* ("O propunere legislativă israeliană va proscrie Noul Testament"), reacțiile de la fața locului, care oscilează între stupoare și indignare. Propunerea a fost recent prezentată în Knesset, iar acum se află în atenția Consiliului Legislativ. Textul acestei legi draconice s-ar putea traduce astfel: "Orice persoană care deține, în afara legii, matrițe ori cópii, sau care distribuie, împarte ori importă broșuri, sau care face propagandă pentru ceea ce poate fi calificat drept un îndemn la convertire religioasă, este pasibilă de un an de închisoare". În text se mai precizează că "orice broșură sau anunț în care se îndeamnă la convertire religioasă urmează a se confisca".

Acest proiect de lege depășește prin duritate toate celelalte prevederi legislative anti-misionare, îndreptate împotriva "oricărei tentative de convertire religioasă". Susținătorii proiectului, Moshe Gafni, din ultra-ortodoxul partid al Unității Tora a Iudaismului, și Nissim Zvili, membru în cel mai important partid actual de opoziție, Partidul Muncii, pretind că inițierea legii a apărut ca o replică față de sărbătorirea Paștelui de către creștinii din Israel, când sute de mii de evrei ar fi primit "material de propagandă" în timpul postului. Zvili, un aliat apropiat al lui Shimon Peres, fostul lider al Partidului Muncii, pretinde că respectiva propunere legislativă urmărește să lărgească prerogativele Statului Israel de a acționa împotriva "unei campanii organizate de misionari, finanțată de organizații internaționale, pentru a realiza convertirea în masă a evreilor"!

Clarence Wagner, lider creștin din Ierusalim, membru al organizației religioase "Punțile păcii", spune: "A fost prezentată pentru prima dată o lege care prevede că este ilegal să ai în posesie texte care pot fi calificate drept misionare. Simpla deținere la domiciliu a unui exemplar din Noul Testament poate fi interpretată drept un gest misionar. Consider că o astfel de lege constituie o amenințare importantă la adresa Statului evreu și a democrației". Baruh Maoz, liderul Congregației Creștine a Grației și Adevărului, susține că propunerea legislativă "incriminează drepturile fundamentale ale omului. Această propunere limitează dreptul persoanei de a-și mărturisi propria credință".

Reproșând altora, într-o manieră aproape obsesivă, atitudini și devieri fundamentaliste, evreii practică ei înșiși un adevărat fundamentalism de stat, asupra căruia presa internațională tace sau se pronunță doar cu jumătate de gură...

George Roncea

DUPĂ ELIADE, CIORAN...

Ne îngăduim să reproducem în continuare câteva extrase dintr-un articol al d-nei Antonia Constantinescu apărut în numărul 286 al publicației "Lupta"/ "Le Combat" (v. și "România literară", nr. 23/1997, p. 22: *Cioran ca pretext*):

Cartea lui Patrice Bollon, *Cioran l' Hérétique* (Ed. Gallimard) a redeschis procesul postum al lui Cioran în legătură cu opțiunile sale politice de tinerețe. În "Le Figaro Littéraire" din 24 aprilie, Philippe Cusin are meritul de a aduna opiniile emise de gânditori cu preferințe politice diferite în jurul acestei polemici și, în același timp, încearcă să stabilească limitele morale ale unui asemenea proces *post mortem*.

Unul dintre cele mai veninoase articole suscitate de cartea lui Bollon este semnat în "Le Point" (5 aprilie) de Jean-Paul Enthoven, sub titlul ucigător: *A doua moarte a lui Cioran*. Ziaristul îi reproșează filosofului "absența remușcărilor, tehnica disimulării" [dacă nici Cioran nu s-a mai dezis, atunci Eliade e un monstru apocaliptic! – n. red.], **profețind "orfelinilor săi... o vastă solitudine". Tot în "Le Point", Bernard-Henri Lévy amintește de o întâlnire cu Cioran în care acesta din urmă evita "încurcat" evocarea simpatiilor sale politice de tinerețe.**

"Ultima polemică pariziană preia termenii celei declanșate în jurul lui Heidegger", constată Ph. Cusin; și se întreabă: "Oare un angajament de acest gen poate pune sub acuzare, *post mortem*, o operă sau un autor? Or fi existând erori de tinerețe scuzabile și altele de neiertat?" [a fi de dreapta nu poate fi decât o "eroare" pentru mentalitatea occidentală de azi! – n. red.].

După ce citează și alte opinii în apărarea lui Cioran (Edgar Morin, André Compt-Sponville), autoarea, urmându-l pe Cusin, insistă asupra intervenției lui François Furet:

"Operele spiritului – literatură, artă, filosofie sau știință – se situează la alt nivel decât opiniile politice [...] Se poate obiecta că în secolul XX ura față de societatea capitalistă burgheză a dus la regimuri care s-au făcut vinovate de crime inedite în Istorie. A fost cazul Germaniei lui Hitler și al Uniunii Sovietice [ai cărei gravitoni ideologici au fost mulți dintre acuzatorii de azi ai lui Cioran – n. red.]. **De aceea, mai ales în cazul nazismului, epoca noastră încearcă să-i supună oprobriului public pe intelectualii și artiștii care au avut, într-un moment din viața lor, slăbiciuni pentru fascism. Chiar și-n acest caz extrem drumul e greșit. Fiindcă înseamnă să presupui că în anii '20 sau '30 ei ar fi știut deja ce va deveni fascismul sau nazismul, ceea ce, prin definiție, era imposibil. Înseamnă să uiți că fascismul a însemnat o speranță pentru milioane de oameni înșelați, să-i falsifici istoria. Cioran este un mare scriitor și chiar un mare moralist, indiferent de adeziunea sa efemeră la Garda de Fier".**

În ce privește gravitatea culpabilității în funcție de unul sau celălalt dintre angajamentele totalitare, Alain Etchegoyen, responsabil al magazinului televizat *Grain de philo*, nu crede nici el că textele lui Céline sau Cioran de dinainte de război pot ipoteca restul operei: "Cioran și-a exprimat remușcarea prin tăcere și pesimism. În plus, el a avut, față de staliniștii pocăiți, meritul discreției mediatice. În vreme ce ceilalți păstrează aceeași aroganță. Astfel de moravuri nu sunt deloc filosofice!"...

Se probează încă o dată, cu acest nou scandal parizian, că propovăduitorii "toleranței", când ar trebui să facă ei înșiși dovada ei, sunt, de fapt, cei mai intoleranți inchizitori. Dar se mai probează că, în ciuda uriașei manipulări și a ceea ce Roger Garaudy numea "terorismul ideologic" al *lobby*-urilor evreiești, Franța mai are destule conștiințe oneste și lucide, constituind adevărata rezistență a spiritului european împotriva totalitarismului camuflat al ideologiilor mondialiste.

(Redacția)

Editura
PUNCTE CARDINALE
B.R.D. Sucursala SIBIU
Cont nr. 4072996517509

Colegiul redacțional: **Gabriel CONSTANTINESCU, redactor-șef;**
Demostene ANDRONESCU, Răzvan CODRESCU, Constantin IORGULESCU, Marcel PETRIȘOR
Ligia BANEA
secretar de redacție
2400 SIBIU - Calea Dumbrăvii nr. 109
telefon 069/422536

Tehnoredactare computerizată
"PUNCTE CARDINALE"
Masib S.R.L
Printing Company